

מעלה

במעלות
התורה והחסידות

61

בהוצאת 'מוקד הישיבה' - המוקד החסידי לסיוע לבני הישיבות הקד' 18-18-20-1800 כל יום בשעות הערב (השיחה חיים)

זכרונות נעורים מתלווים עמי, מאז זכיתי להיכנס ולהיות משובתי שבת בצילו הטהור של כ"ק מרן אדמו"ר מפיטסבורג זצוק"ל, עלם צעיר הייתי אז בשנת תשס"ה-תשס"ו, כאשר סעדתי כמה פעמים על שולחנו הטהור בליל וביום שבת קודש, כאשר הרגעים המרוממים האלה נחקקים עמוק על לוח לבי לאורך ימים ושנים, ועתה צפים הם שוב בעיניים דומעות וברגשות כמהים

נטפי דמע אפופי צער ויגון עם הסתלקותו כ"ק מרן אדמו"ר מפיטסבורג זצוק"ל

יוסף מאיר האס

רוממותה. ואם שגבה מאד עבודת קדשו של רבנו זצוק"ל בשעת התפילה, עת היה מסובב הלך ושוב בהיכל בית המדרש ומלהיב את פרחי החסידים להתפלל בכונה ובדביקות עד שעלתה שלהבתם מאליה, הגיעה שעת עריכת השולחן הטהור בליל שבת קודש ועלתה כל כולנה, במלכות אצילית ובהתרוממות עילאית.

מיותר לציין כי רגשות הם מושג שאינו ניתן לכתיבה. לעתים, כה עזים הם הרגשות עד שכל מילה כתובה תחטיא ותגרע, חלילה. איה העט ואיה הסופר שיתארו את שלהבת פניו הלוהטות באמירת 'כל מקדש' חזן וקהל - כאשר לפני כן הקדים בהנהגתו המופלאה לפתוח פיו בחכמה לקשר להפליא עניינה של פרשת השבוע לקדושת שבת שכה בערה בעצמותיו - בפרט בהגיעו למילים 'שמחם בבנין שלם'

זכרונות נעורים מתלווים עמי זה עשור ומחצה, מאז זכיתי להיכנס למבואה הפנימית של חצר הקודש פייטסבורג ולהיות משובתי שבת בצילו הטהור של כ"ק מרן אדמו"ר מפיטסבורג זצוק"ל, לשמעו ולראותו תאוות כל נפש. עלם צעיר הייתי אז בשנת תשס"ה-תשס"ו, כאשר סעדתי כמה פעמים על שולחנו הטהור בליל וביום שבת קודש, בסעודות העשירות ברוח ובגשם בביתו נאוה קודש, כאשר הרגעים המרוממים האלה נחקקים עמוק על לוח לבי לאורך ימים ושנים, ועתה צפים הם שוב בעיניים דומעות וברגשות כמהים. היתה בו ובדמותו הקורנת של הרבי הקדוש מפיטסבורג, מתיקות ייחודית שאין בדומה לה. מתיקות אצילית שכל שכיות חמדה לא ישוו לה. עד היום מצטלצלות באוזניי קטעי נוסח נבחרים שקלטתי באותן שבתות של הוד בצילא דמהימנותא, קטעים שהמיסו כל לב שומעם והשיבו רבים מעוון בנועם ובחן. במחיצת קדשו, קיבל המושג המדובר כה רבות בספרי חסידות, להתרחק מבחינת מצוות אנשים מלומדה', משמעות מיוחדת וכתר עליון, כאשר כל מילה מתיבות התפילה וכל קטע מנוסח הזמירות, היו נשמעים על ידו בהשתפכות הנפש שלא תסולא בפז ובאנחות אופייניות שהרעידו את הנימים החבויים של הלב הפנימי.

מפיהם של חסידים ואנשי מעשה שמעתי בימים אלה של ימי ה'שבעה', על נועם עבודתו הנשגבה בשבת קודש, בה היה דבוק ומקושר בכל נימי נפשו ולבבו, והשקיע בה כוחות מרובים למעלה בקודש להשריש בכל הבאים בשערי היכלו את זיו נועמה ושגב

המשך בעמוד 24

בחורי הישיבות צריכים לברך ולהודות לבורא עולמים על המתנה המופלאה שהוא נתן להם ושנקראת 'תקופת הקורונה'

שיחה מיוחדת עם הגה"צ רבי אהרן געלדצעהלער שליט"א ראש ישיבת שומרי אמונים

יעקב א. לוסיטיגמן

"אם לא די בכך, בחלק מהישיבות הבחורים לומדים בכל מיני מקומות מזדמנים, בבתי מדרש והאולמות ששבתו מפעילותם, והבחורים מיטלטלים אנה ואנה, אין יציבות, אין סדר, אין משטר, המנהלים הרוחניים והמשגיחים מבינים גם הם שזאת לא תקופה רגילה, ושאי אפשר לדרוש היום מבחור מה שיכולת לדרוש ממנו לפני שנה. "התוצאה של כל זה עלולה להיות רפיון גדול מאוד בכל הקשור לעלייה בתורה ובירא"ש ח"ו. צריך לקחת בחשבון, שבחורים מהתקופה הזאת, עלולים להינזק לכל ימי חייהם מהמאורעות הללו חלילה וחס, כמו אותם יהודים שבשנות בחורם נכלאו בגטאות והוגלו למחנות, וגם הניצולים מביניהם התקשו מאוד ולא תמיד הצליחו לגשר על הפערים ולמלא את החסר שנוצר בשנות בחרותם, כשהפסידו את הלימוד בישיבה הקדושה".

מתנה טובה ושמה 'קורונה'

ראש הישיבה שליט"א עוצר לרגע משטף דיבורו, מאיץ בנו לברך ולהתכבד בכיבוד שהוכן עבורו, וממשיך מהנקודה בה עצר: "באחת ההזדמנויות שוחחתי עם בחורי הישיבה הקדושה שלנו בנושא, ואמרת להם, שבמקביל לתפילות שצריך כל איש ישראל להתפלל שלא יארע נזק לשום יהודי ח"ו, הם צריכים לברך ולהודות לבורא עולמים על המתנה המופלאה שהוא נתן להם ושנקראת 'תקופת הקורונה'.

"הבחורים כמובן הופתעו מאוד. איזה דבר טוב יש בחוסר סדר וחוסר יציבות? אבל אני עמדתי על שלי. כן, הם צריכים להודות על התקופה הזאת.

"למה?

"כי מה התכלית של יהודי בעולם הזה? לבנות את אישיותו הרוחנית

בפאתי שכונת 'שומרי אמונים' הוותיקה, שוכן מתחם שכל כולו תורה ויראת ה'. ישיבות 'שומרי אמונים' אותן ייסד כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'חוקי חיים' זיע"א, ואשר הפקיד עליהן עוד בחיים חיותו את נכדו חביבו ויד מינו, הגה"צ רבי אהרן געלדצעהלער שליט"א, שהתגדל על ברכיו ולמד תורה מפיו במשך שנים רבות מחצות הלילה ועד אשר האיר הבוקר.

"הסבא זיע"א היה איש חינוך בכל מהותו", נזכר ראש הישיבה שליט"א באותם לילות רוויי הוד. "כל מילה שאמר, כל תנועה שלו נועדה להעביר מסר, לבטא רגש, לחדד את ההבנה. יש עימי באמתחתי אינספור סיפורים ועובדות, כמה למדתי ממנו באותם לילות, באופן ישיר ובאופן עקיף, וגם כיום כל הגישה של הישיבה לתלמידים, לבניין האישיות שלהם והעמדתם לשם ולתפארת, הכל לקוח מתוך מה שלמדתי מהסבא קדישא זיע"א, באותם לילות ובמשך כל הימים אשר זכיתי לחסות בצלו".

אנו מבקשים לשמוע מעט השקפה על ההתמודדות שניצבת בפני כל בחור בשנות בחרותו בכלל, ובתקופת הקורונה בפרט: "זה לא סוד שאנחנו נמצאים כיום בתקופה מאתגרת במיוחד", אומר ראש הישיבה. "נכון שתמיד אנחנו אומרים שהתקופה מאתגרת, ושיש קשיים מיוחדים, ושבדורות קודמים לא היו ניסיונות כאלו וכו' וכו'. זה תמיד נכון כי בכל תקופה יש את המשברים שלה ואת היצה"ר הייחודי לה.

"אבל התקופה הנוכחית מביאה איתה אתגרים אחרים לגמרי, משהו שלא היה כבר הרבה מאוד שנים, אולי אפי' מאז השואה הנוראה. "בפתע פתאום, נסגרו כל הישיבות. אחרי שבמשך שנים אנחנו יודעים שהישיבות נפתחות בתחילת זמן ונסגרות בסופו, פתאום הגיע נגיף הקורונה ושיבש את העולם כולו, ובכלל זה גם את עולם הישיבות.

"המצב הזה לא נשאר הרבה זמן. כמובן שהציבור החרדי לא יכול היה לוותר על המשך קיומן ופעילותן השוטפת של הישיבות הקדושות, וכלל ישראל התגלה בשיא תפארתו בדבקות לתורה ומצוות ומסירות נפש לכל מנהג ודקדוק הלכה גם במחיר של רדיפות וקנסות וכדי לקיים את עולם הישיבות מצאו פיתרונות כמו 'קפסולות' בכל שם וחניכה דאית להן, ובחורי הישיבות הסתגרו במסירות נפש בישיבות למשך חודשים ארוכים, אין יוצא ואין בא, וגם אלו שלא קיבלו אישור קיימו ועדיין מקיימים לימודים, בתנאים לא תנאים, כשכל הזמן יש את החשש שעוד רגע תבוא המשטרה ותחלק דו"חות לכל העוסקים בתורה, וכמובן להנהלת הישיבה.

מבייתם וסיפרו לי ברגע של גילוי לב על העלייה המיוחדת שהייתה להם בתקופה זו שמצאו בעצמם כוחות מיוחדים בבחי' להודיע לאדם גבורותיו הן בעבודת ה' והן בשעות לימוד ושינון של כל המסכתא עד כדי שרוב תלמידי הישיבה נבחנו בע"פ על כל המסכתא שנלמדה בחורף."

"הסבא קדישא היה אומר על רש"י בפרשת 'ויצא', "ציאת צדיק מן המקום עושה רושם. שבזמן שהצדיק בעיר, הוא הודה, הוא זיוה, הוא הדרה. יצא משם, פנה הודה, פנה זיוה, פנה הדרה". שאל זקני הק', למה רק כשיצא מן העיר התורה מספרת לנו שהוא היה הודה וזיוה והדרה של העיר? היינו צריכים לשמוע על זה כשהוא עוד היה בבאר שבע, למה רק אחרי שכבר פנה הודה ופנה זיוה ופנה הדרה למדנו דעת על מה שהיה לה מלכתחילה?

"אלא כשנמצאים ליד האור לא יודעים להעריך אותו. ולא מבינים כמה הוא חשוב ומאיר לנו. אבל כשנמצאים בחושך, כשהאור כבה או התרחק, אנחנו מתחילים להבין כמה הוא חסר לנו. כך היה לגבי יעקב אבינו ע"ה בבאר שבע, עכתד"ק, ותחושתו היא גם כך לגבי הישיבות הקדושות בתקופת הקורונה שאז הרגישו כל הבחורים כמה הישיבה היא הודם והדרם".

משכהו לבית המדרש

ובאמת כשבחור מרגיש את ההודה והדרה של התורה ואת הזיסקייט בעבודת ה' זה השמירה הגדולה ביותר מכל פיתויי היצר ופגעי הרחוב, מספרים שפעם הגיע כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'ישועות משה' מוויזניץ זי"ע לבקר אצל מרן הגרא"מ שך זצ"ל. שני גדולי עולם שנפגשים, כמובן שאינם מדברים על דברים בעלמא וכל שיגם ושיחם בתוה"ק. והנה הגיעו לדבר על הגמרא שאומרת ש"אם פגע בל מנוול זה משכהו לבית המדרש", ושאל הרב שך, למה באמת צריך למשוך את היצה"ר לבית המדרש? לאיזה צורך? לא יהיה טוב יותר אם נסלק אותו מאתנו מיד ונברח לבית המדרש בלענדיו?

"השיב לו ה'ישועות משה' מיניה וביה: "היצה"ר מגיע ליהודי ומתחיל לומר לו עשה כך, ועשה כך, זה נעים ונחמד לחטוא, זה קשה מאוד לשמור את כל המצוות ולהישמר מכל חטא. בוא איתי, תשתחרר קצת מהעול של התורה, רק קצת, תהנה מהעולם הזה, ואחר כך תחזור ללמוד. מה קרה?"

"התשובה שצריך לענות לו", אומר ה'ישועות משה', "היא למשוך אותו לבית המדרש, ולהראות לו מה זה תענוג אמיתי. וכי העולם הזה יודע להציע תענוגות אמיתיים? וכי כל הנאות העוה"ז משתוות לתענוג של רגע אחד של לימוד תורה עם ברען, עם גישמאק".

ולנהל בית על אדני התורה והחסידות, לחנך את בניו לתורה ולירא"ש, להתמיד בלימוד גם כשאין לו קצין ושוטר שעומד על גבו ומכריח אותו לעשות זאת, ולהעמיד אחריו דורות ישרים מבורכים בסייעתא דשמיא.

"כלומר, עיקר תכלית החיים של יהודי זה לחיות חיים רוחניים אמיתיים גם כשהוא ללא מחייבים חיצוניים שאת זה רואים בדר"כ אחרי החתונה. אבל אי אפשר לבוא לחתונה בלי שום הכנה, כשהוא בור ועם הארץ שאינו יודע ללמוד גמרא חלילה, אז עושים הכנה גדולה. מחנכים אותו. כבר מגיל צעיר מאוד, לפחד מהקב"ה, לדבוק במצוות, לעסוק בתורה, להתנהג בנימוס, להיות בעל מידות, בחיידר, בישיבה קטנה, בישיבה גדולה, עד שהוא מגיע לבגרות, בגיל 18 או 19, כל אחד לפום חורפיה ולפי מה שנגזר עליו משמי מרום, או אז הוא מתחתן ומעמיד בית על אדני התורה והיראה.

"אוי ואבוי לאותו בחור שההכנה שלו לא הייתה טובה, הבחור שגדל עקום, שהוא לא יודע להתנהג כמו שצריך. איזה בית יהיה לו? אוי ואבוי לו, ואוי ואבוי לכל הסובבים אותו. אבל אחרי החתונה זה כבר כמעט בלתי אפשרי לשנות את דרכיו.

תקופת מבחן החיים

"זכו בחורי דורנו, וניתנה להם מתנה מופלאה 'תקופת הקורונה'. הם פתאום הפכו לבחורים עצמאיים. הם היו בבית מאחרי פורים ועד שבועות בלי מסגרת, גם לאחר מכן המסגרת רופפת, אין יציבות, חלק מהבחורים נשארו בבית גם אחרי בין הזמנים של תשרי זמן ממושך, בחורים רבים נכנסו לבידוד או היו חולי קורונה בעצמם ונשארו סגורים בבתיהם במשך 14 ימים ויותר. חלקם נאלצו לנדוד למלונות קורונה.

"כל האישיות שלהם הועמדה במבחן. איך אתה נראה כשאין משגיח שדוחק בך ללמוד? איך אתה נראה כשאין לך חברים מסביב שמעודדים אותך להתעלות בתורה וירא"ש יחד איתם? איך אתה נראה בין ארבע קירות, כשאתה מבודד ואף אחד לא יכול להתקרב אליך? איך אתה נראה אם נאלצת לשהות במלונות, ושם זה לא בדיוק האווירה שהורגלת לה בישיבה בלשון המעטה?

"איך אתה נראה??? ווי אזוי זעסטע אויס??!"

"עכשיו נותנים לך הזדמנות שניה. חזרנו לישיבות, היציבות חוזרת למקומה. עכשיו יש לך הזדמנות להשתפר. אם בתקופת הקורונה התברר לך שאתה עדיין לא בשל לחיים, זה הזמן לעשות שיפורים ותיקונים, לסדר את מה שצריך לסדר, לקבוע סייגים וגדרים, להרגיל את עצמך לעמוד ביעדים יומיים של לימוד ועבודת ה'. רק ככה תוכל להצליח בסייעתא דשמיא.

"ואכן מה מאוד התרגשתי לשמוע מהתלמידים היקרים כאשר חזרו

המשך בעמוד 27

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

וכן מרן הג"ר יוסף שלום אלישיב זצוק"ל, במה הוא היה שונה בילדותו מכל בחור הנמצא כאן, כלום כישרונות פלאיים ונדירים נראו בו מילדותו? לא, המלאך למד עמו כמו שהוא לומד עם כולם, אלא מאי?

קטעים מתוך משא פתיחת הזמן מכ"ק מרן אדמו"ר מלעלוב שליט"א

להוציא לפועל את הכוחות הטמונים

ב'חובת הלבבות' בהקדמה מביא את הפסוק (משלי כ, ה) 'מים עמוקים עצה בלב איש, ואיש תבונה ידלנה', ומבאר כי כמו שהמים חבויים עמוק בלב הארץ, ואף שמתחילה אין רואים אותם בחוץ, עם זאת כאשר עמלים ושואבים ומושכים אותם החוצה הם מתגלים לכל, כך אצל כל יהודי בעומק ליבו קיימת בוודאות נקודה רוחנית, אלא שעליו לעמול ולהתייגע כדי להוציאה לפועל. לכל אחד יש כוחות חזקים בתוכו, אלא שצריך לעמול להוציאם ולהשתמש בהם. מעין דברים אלו מצינו גם ב'בני יששכר' (מאמרי חדש סיון - מאמר א) ע"ד מה שאמרו חז"ל שהאדם עוד בהיותו עובר במעי אמו, מלמדו המלאך את כל התורה כולה ובהגיע זמנו לצאת לאוויר העולם סוטר ומשכחו את תלמודו, ולכאורה אם כן מה הועיל המלאך, מהי התכלית בלימוד זה?

וכן מרן הג"ר יוסף שלום אלישיב זצוק"ל, במה הוא היה שונה בילדותו מכל בחור הנמצא כאן, כלום כישרונות פלאיים ונדירים נראו בו מילדותו? לא, המלאך למד עמו כמו שהוא לומד עם כולם, אלא מאי? רק בכוח העמלות והיגיעה העצומה שלו בתורה, כאן היה כוחו הגדול, כך זכה להוציא לפועל את התורה החקוקה בנשמתו, ולהיות גדול בישראל.

ודבר זה, מורי ורבותי, הוא ביד כל בחור ובחור, אין שום סיבה שלא, זה לא תלוי בכישרונות, וכפי שאומרים כל הגדולים בכל המקומות, התורה כבר נמצאת חקוקה אצלך, יש לך את הכוח להוציאה מקרבך, זה תלוי רק ביגיעה והעמל שלך, לגלות את הכוחות שבתוכך ולגדול לאילן רבבא בישראל, להיות מגדולי הדור, צריך רק את הרצון והעמל.

האם המלאך לא למד אתך?

בוודאי ישנם קשיים וניסיונות, אך נדרש לזה השקעה והארעוואניע', ובעניין זה ראיתי מובא על ה'חפץ חיים' זצוק"ל שדיבר פעם לבחורים בישיבה קטנה שבאו לקבל ברכתו, וכה אמר להם: אתם בוודאי רוצים לדעת איך נעשים גדול בתורה, קמים בבוקר ומתיישבים ללמוד, אוכלים משהו ומתיישבים ללמוד הלאה, בצהרים אוכלים משהו, נחים קצת, הולכים ללמוד, בערב אוכלים ארוחת ערב אחרי זה לומדים עוד קצת והולכים לישון, כך נעשית לגדול, ע"כ.

מה מבקשים כאן, לא סיגופים וטבילות בנהר שלג, אלא פשוט לנצל את הזמן, לשמור סדרי הישיבה, שיהיה כמובן מתוך יגיעת הגוף

אך העניין הוא שהתורה מרוב קדושתה אינה כלל בהשגת בן אנוש, לאדם הגשמי לא הייתה יכולה להיות אפילו נגיעה בתורה, לכן נשלח המלאך ללמוד עמו במעי אמו את התורה, אותו לימוד עילאי אף שהוא נשכח מזיכרונו - נותר חקוק לעד בעומק נשמתו, והוא אשר מאפשר לו לימים, לכשיגדל, לגשת ללימוד התורה, להגות ולעסוק בה, להוציא מן הכוח אל הפועל את הדברים החקוקים בנשמתו. מורי ורבותי, הבה נתעכב קמעא על דברים אלו, מה כתוב כאן, שיכולתו של אדם לעסוק בלימוד התורה, ללמוד ולהצליח, זהו מכוח הלימוד עם המלאך. לכשתמצי לומר, כל עמלו של אדם בלימוד התורה כל שנות חייו, הוא רק 'להוציא מן הכוח אל הפועל' את אותו הלימוד שכבר חקוק בו, להיזכר מחדש בכל התורה כולה עד שהוא נעשה גדול בתורה.

אם כן הם הדברים, הרי שאין שום הבדל אם הוא בעל כישרון גדול או לא, הכול תלוי כמה יתייגע לחצוב ולהוציא מתוכו את מה שכבר נמצא בתוכו, כי כולא ביה. וכן מובא בספר 'ניצוצי אש' שה'חזון איש' זצ"ל אמר שרוב גדולי ישראל לא נולדו בעלי כישרונות, אלא צמחו ביגיעה עצמית ועמל בתורה בלי די.

ניטול לדוגמה את גדולי התורה שהיו בזמננו, בדור האחרון, ידוע על הגה"צ בעל ה'שבט הלוי' זצוק"ל שהעולם כולו נשמע לפסקיו, וכידוע הוא לא הגיע לידי זה מכוח כישרונות יוצאי דופן אלא בכוח עמל התורה, הוא הוציא לפועל מתוך יגיעה עצומה את התורה שלמד עם המלאך.

צדקך עתה ונעבדך ביראה ובאהבה כאשר לבנינו משתוקקים ומייחלים.

לא נאריך כאן בכל פרטי המעשה, אך לאחר שהרבה לבכות ולהתפלל נפל מתעלף, עד שהתעורר והרגיש בריח טוב שאין כמותו, וראה פרח אחד הגדל ביער שממנו הריח, ניגש וקטף את הפרח וחשב להביאו לבני ביתו להחזיק את נשמתם לפי שעה, עד שימצא מזון, בעבורם.

בדרכו לביתו עברה לידו כרכרה והנוסע ביקש לקנות ממנו את הפרח, אך הוא לא הסכים למכור תמורת כסף אלא בעד כיכר לחם. מייד שלף הנוסע כיכר לחם ולקח תמורתו את הפרח, וירץ האיש אל ביתו שמח והאכיל את בני ביתו. ויהי בלילה וירא את אביו בחלומו והנה קורע את בגדיו צועק ובוכה ומכה על לבו.

וכה אמר לו אביו, דע לך שתפלתך אשר התפללת היום ביער, עלתה ברעש למרום וכל מלאכי רחמים התעוררו וצעקו אל ד' להחיש גאולתו וכו', עד שיצא הכרוז כי כיון שאתה בתפלתך קרבת את הקץ לכן יתגלה לך הפרח אשר בו ניתן להחיות את המתים (עיי' קהלת רבא ה', שיש עשב של תחיית המתים ונתגלה לאחד).

וכבר שלחו אותי לבוא אליך בחלום הלילה, להודיעך שתלך למערת המכפילה ושאר קברות הנביאים להחיותם, ויביאו את משיח צדקנו, בכל השמים והיכלי עליון נעשה אורה ושמחה ומאידך רעש גדול ויללה נעשה אצל השטן והכת דליה, מה יעשו מעתה, ויתיעצו לרמות אותך וליטול את הפרח הזה מידך, וזה האדון אשר קנה ממך את הפרח שליח השטן הי', שהתגנב לחטוף את הפרח של תחיית המתים.

ועתה הוי ואבוי בני, לא לך לבד הרעות, רק גם לכל ישראל, אף לקדוש ישראל, הכול היה בידך, גם האבות גם הנביאים וכל הצדיקים אף המשיח בידך היה ואת הכול בעד ככר לחם אבדת, השטן וכל מלאכי חבלה עתה שמחים ועלינו מצחקים ומהתלים, בושים ובוכים אנחנו כלנו וכלם צועקים ועליך שואלים, מי הוא האיש אשר את כל אלה החריב ואת אור הקדושה כבה, האם יכול להיות שאיש יהודי הוא ובשם ישראל יכנה, ע"כ המעשה.

ומסיים ה'חובת התלמידים' בקריאה לכל בחור, הנה כששומעים מעשה זה נחמץ הלב על אותו יהודי שגרם להפסד נורא כזה כי לא עמד בניסיון לשעה קלה, אך האמת היא שכל בחור צריך לדאוג ולהרגיש כן לא פחות כלפי עצמו, הרי אותו יהודי לא ידע כלל שניסיון לפניו, ומאידך אתה, בחור'ל, אתה הרי אתה כן יודע כאשר ניסיון עומד לפניך, ומ"מ לפני כל דבר קטן תכרע ולא תעמוד בו,

"יכולת לגדול בתורה, בידך להיות גאון וצדיק, להשרות את שכינתו ית' בך שגם אנשים אחרים ממך יתקדשו, ושעל ידך אל ד' יתקרבו, את דבר ד' תלמד אותם, ובדרכיך תדריכם ואתה וחבריך את הקץ ואת התגלות משיח צדקנו תקרבו, ומה יועיל רצונך לבד שתרצה להיות יהודי אמיתי אם תתעצל תתרפה ולא תעבוד, ומן כל מניעה תדחה ח"ו ואל כל דבר אשר יראה בעיניך טוב תקפוץ, ובכל ניסיון

והמוח, וכמובן שמלבד סדרי הישיבה אזי כשמגיעים מוצאי שבת הארוכים ולילי שבת הארוכים יש לנצלם היטב שאחרת זהו סתירה לצמוח ולהיות גדול, אבל לא מבקשים כאן דברים שאינן בהישג יד, אלא לנצל הזמן ולא לבטלו.

וזה יכול כל בחור, זה בכוחו, אף אחד אינו יכול לטעון אני שונה, אני לא יכול, כי אם אתה מבני ישראל הרי שהמלאך כבר למד אתך את התורה, ואם המלאך למד אתך, התכלית הייתה כדי שתוציא את הלימוד לפועל לכשתגדל, אם כן איזה תירוץ יש לך? האם המלאך לא למד אתך טוב כמו שהוא לומד עם אחרים? מסתמא למד עמך כמו שהוא לומד עם כולם, ואם כן המטרה הייתה שלאחר מכן תעמוד עם כוחותיך ותוציא כל אשר חקוק בליבך אל הפועל.

אין שום תירוץ, אתה כן יכול להתייגע עם רצון ועמל, עד שתזכה להיות בחור משכמו ומעלה, להקים בית ולהיות אברך לשם ולתפארת. ושוב בוודאי, לאף אחד לא בא הדבר בקלות, זה לא הולך כך, בשום אופן, אמנם לאחר שלומדים נעשה הדבר רגיל וקל יותר, אבל אף אחד לא נולד מתמיד, אלא יש לעמוד ולהתייגע ואז רואים פירות.

מעשה נורא מ'חובת התלמידים'

והנה בשבוע זה, בד' חשוון, חל יומא דהילולא של הרה"ק בעל 'חובת התלמידים' מפיאסצנא הי"ד, ונחזור על מעשה נורא שמביא בספרו: היה פעם סנדלר עני יהודי מארץ ישראל שהתגורר על אם הדרך ופרנסתו הייתה מהטלאת נעלי העוברים והשבים שנעליהם נשחקו בדרך. פרנסתו הייתה בצמצום גדול, אך תמיד היה שמח והודה לה', והכניס תמיד שמחה בביתו, בכל מצב שהוא, בני הבית ידעו תמיד שהעוה"ז הוא עראי והעוה"ב הוא העיקר.

את שעותיו הפנויות ניצל יהודי זה ללימוד ואמירת תהלים ותפילה, אף שלא היה למדן גדול, פעמים שהיה לו צימאון גדול והשתוקקות לה', ואז היה יוצא אל היער ומתפלל בהשתפכות הנפש ומדבר עם אביו שבשמים, והבריות היו רואים אותו מרחוק ומשתוממים לנוכח המחזה הזה.

לימים פרצה מלחמה בחבל מגוריו, הבריות חדלו להתהלך בדרכים ומיד פסק מקור פרנסתו, אחרי יום כבר לא היה לו לקנות לחם לביתו, במשך שני ימים רעבו כל בני ביתו, ביום השלישי כבר נחלשו כולם מגודל הרעב, קם האיש ויצא מהבית, בני הבית שאלוהו לאן אתה יוצא והרי אנו עומדים למות, אך הוא חיזקם בדברים כי הולך הוא להתפלל לה' שיעשה להם נס.

יצא אל היער ועמד ושפך שיחו לפני הקב"ה בדמעות שלישי, רבש"ע לא עלי בלבד אני מתפלל רק על כל בניך בני ישראל. אב הרחמן, איך עזבת את בניך בעולם כ"כ עצוב ואיום לבדם, ואיך תביט כשהם מתבוססים בדם מכותיהם ותחריש, אבל לא את פרנסתנו בלבד אני מבקש, רק אותך אבי אהובי, ואת קדושת מלכי וקדושי אני מבקש, קרב אותנו והתגלה לנו, רחם עלינו, פדה אותנו, ושלח לנו את משיח

ישנה תמונה, שמאחוריה סיפור מרתק ומדהים! הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל, יושב על ראשו של סולם באמצע הרחוב, וכך הוא צמוד לחלון של קומה הראשונה בבנין מגורים...

כדי לגדול בתורה - יש לשלב גדלות במידות טובות, בענווה ושפלות רוח

מאת: הרב אברהם פוקס

בבריאית העולם, אומר המדרש תנחומא, הקדוש ברוך הוא התנה את בריאתו בכך שבני ישראל יקבלו עליהם את התורה. 'אין סגולה כתורה', שרנו בפה מלא לפני זמן לא רב בחג שמחת תורה, 'אין עוסקיה כישראל!' כל לב יהודי כמה וכוסף, מבקש לזכות בתורה הקדושה, להתחבר אליה ולחוש אותה בוערת ומוטמעת בעצמותיו. אבל, עם כל אהבתנו לתורה והבנתנו כי היא יקרה מכל, עדיין רבים מאיתנו אינם מרגישים מספיק מחוברים, ושואפים לזכות ביותר חיבור לתורה, ביותר אהבה ללימוד התורה, וכולנו שואלים: 'איך אזכה בתורה?', 'איך אוכל להתחבר יותר לתורה?' 'איך אוכל להגיע לשיעור ולהיות עירני ודרוך ומסוקרן?' 'איך אוכל לדייק בהגעה ללימוד כמו בהגעה לרופא?'

ועל הר סיני - ההר שהשפיל את עצמו ולא ראה בעצמו מכובד ובעל ערך. כי התנאי הראשון להתחבר לתורה - הוא לנהוג בשפלות ובאורך רוח כלפי כל אדם, לנהוג בענוות חן אצילית בכל מצב, לכבד כל יהודי באשר הוא.

כדי להבטיח את החיבור שלנו לתורה, כדי לוודא שנצא מהשיעור או מסדר הלימוד כשקנינו קנין תורה אמיתי, כמה כדאי לנו לעמוד בקפידה על התנאי הזה, על מידת הענווה והשפלות, לנהוג בכבוד בחבר לספסל, בחברותא, וגם במי שטען או הבין אחרת. זהו תנאי בסיסי כדי שנוכל לצאת מלאי אושר וסיפוק רוחני נצחי מהלימוד, זהו תנאי יסודי כדי שנזכה לאהוב את התורה.

כי לימוד התורה ומידות טובות צועדים שלובי זרוע: יהודי המבקש לגדול בתורה חייב להיות עניו, לראות את עצמו ואת כל יהודי אחר כשווה בין שווים, ולכבד כל יהודי - גם אם הוא שונה במראה, בחשיבה ובדעותיו. רק כך ניתן לגדול באמת בתורה, זו הדרך המובילה להצלחה בלימוד התורה וקנינה!

תמונה מעוררת תמיהה רבת...

ישנה תמונה מפורסמת, שמאחוריה סיפור מרתק ומדהים. זוהי תמונה משונה קצת, בה נראה הגאון רבי אברהם גניחובסקי זצ"ל ראש ישיבת טשעבין, יושב על ראשו של סולם באמצע הרחוב, וכך הוא צמוד לחלון של קומה הראשונה בבנין מגורים ברחוב אבטליון בבני ברק. הסיפור מאחורי התמונה המשונה, הוא סיפור מפעים ומדהים, המלמד על פסגות של פשטות וענווה, צניעות ושפלות רוח, שהגיע אליהם אותו גאון עולם. וזה דבר המעשה:

שאלה כזו, שאלו קבוצת בחורים שנכנסו אל מרן הגרי"ש אלישיב זצ"ל, וביקשו לדעת 'איך זוכים לתורה, איך מגיעים לאהבת התורה ולהתמדת התורה? אולי יש תנאים מקדימים כדי לזכות במעלת התורה?' לתומם, סברו כי הרב יציע להם שיטת לימוד, אולי גם איזו סגולה לא ידועה. אך תשובתו הפתיעה אותם, כשהרב הציע להם דרך מחודשת ומקורית:

'הרי מי שזכה להגיע למעלת התורה הגבוהה ביותר, הוא משה רבינו. וכשהתורה רוצה לציין מה הן מעלותיו של משה רבינו, כדי שנכיר את תכונות האופי הדרושות למבקשים לזכות בתורה, התורה לא מספרת לנו על כשרונותיו והתמדתו, אלא משהו אחר לחלוטין...!'

הבחורים האזינו מרותקים ומסוקרנים. איזו תכונת אופי מציינת התורה כתנאי לזכות בה? מרן נענה והסביר: 'כתוב 'והאיש משה עניו מאוד מכל האדם אשר על פני האדמה', ומפרש רש"י את הפסוק שענווה זו הינה שפלות וסבלנות לכל אדם. התכונה של משה רבינו הייתה ענווה, במידת הצניעות והשפלות זכה להצטיין. כלומר - אם רצונך לדעת כיצד הצליח היהודי הכי תורני בעולם לקנות את תורתו - צא ולמד על ענוותנותו, על מידותיו יוצאות הדופן...!'

מרן הגרי"ש סיים את דבריו, ולפתע הבינו הנוכחים את הכתוב בספרי הצדיקים, כי המידות הטובות הן מפתח לקנין התורה, הן הצעד הראשון בדרך העולה בית השם. 'דרך ארץ קדמה לתורה' - כי מידות טובות בין אדם לחברו הן צעד מקדים ופותח לקנין התורה, רק מי שמידותיו טובות והוא נוהג בענווה ובכבוד כלפי כל אדם - הוא היכול לזכות לקבל את התורה!

הוא שכתוב כי התורה ניתנה במדבר - המקום הכי פשוט ועממי,

סיפורים יפים על גדולי ישראל... ---
הטיבו הבנים את כיפת השונה הלבנה שלראשם, חלקם גם גררו את הכרית והשמיכה לספה שבסלון, והתיישבו עליה ברוגע. ורבי אברהם, כפי שהבטיח, יושב על הסולם מחוץ לחלון הסלון, ומספר להם מעשה בהלל הזקן...

כך, שעה ארוכה, עד שההורים הואילו לשוב הביתה, ונשימתם נעתקה למראה השמרטף הנערץ!

רבי אברהם מעולם לא בזבז דקה מסדר יומו. גם טיפוס על סלמות

לא היה תחום הצטיינותו... ובכל זאת ---

רבבות שעות תורה, אלפי דפי גמרא, גאונות מופלגת ועמקות בלתי רגילה - עמדו על הסולם, נחו מחוץ לסלון באותו ערב. ראש ישיבה נערץ, מנהיג דגול לתלמידיו, גאון שכל התורה גלויה לפניו - ישב כמו

גנב מחוץ לחלון, וסיפר סיפור ממש כמו בכיתה א'...

מתברר, כי כדי לגדול בתורה - יש לשלב גדלות במידות טובות, בענווה ושפלות רוח. גם אם זה לא הכי נוח לגרור סולם, ובוודאי לא מכובד כראוי למעמדו של גאון מפורסם, אבל אם זה מה שנדרש כדי להרגיע ילדים בוכים, אם זה מה שצריך לעשות כדי להיטיב עם הזולת ולעשות לו טוב על הלב - זה מה שעושים.

כך נוהג יהודי שרוצה להתקדם ברוחניות ולשדרג את מצבו הרוחני. הצעד הראשון והבסיסי הוא לאמץ הנהגות של ענווה, סבלנות, מידות טובות ונכונות לסייע לכל יהודי!

(ע"פ פניני פרשת השבוע)

היה זה עוד ערב סתמי. הגאון רבי אברהם גניחובסקי הוגה בתורה בסלון ביתו, כאשר החלון פתוח. לפתע, הבחין כי הוא שומע קול בכי הולך ומתחזק, עם הזמן טון היבבות הלך וגבר...

רבי אברהם לא מסובב את ראשו, גם לא סוגר את החלון... ההיפך, הוא סוגר את הגמרא, ויורד לרחוב, לבדוק מהיכן מגיע קול הבכי. הוא הולך בעקבות הקול, ומגיע לחלון של דירה בקומה הראשונה, כאשר מבעד לחלון הוא מבחין בכמה ילדים קטנים, המשוטטים בבית לבדם ובוכים בכי תמרורים...

רבי אברהם ממתין קמעא, בודק כה וכה, נוקש בדלת, עד שהוא מגלה כי אין איש בבית, מלבד הילדים. ההורים יצאו ונעלו את הדלת, לתומם היו בטוחים כי הילדים ישנים שנת ישרים, אך הם התעוררו ונבהלו לגלות את עצמם לבד ברחבי הבית הגדול...

רבי אברהם מבין את המצב, ואינו מתבלבל לרגע. הוא חוזר לרחוב, ובזריזות סוחב מביתו סולם גדול, ומטפס עליו כמו עלם צעיר, מקפץ במהירות בעזרת ניתורים על המזגנים והמעקות, ומגיע לחלון הסלון. הוא מטיב את ישיבתו במרומי הסולם - מול החלון, מגיש לילדים ממתק אותו שלחה עמו הרבנית, ופונה לילדים ברכות: 'בואו תשבו על הספה עד שאבא ואמא יחזרו', אומר הרב בקול נוסך רוגע, 'ואל תפחדו, הנה אני כאן שומר עליכם... אתם רוצים סיפורים או שירים?'

'סיפורים, אבל מעניינים ולא מפחידים. בסדר?'

'בטח', מוחיך רבי אברהם, 'בואו, שבו ברוגע ואני אספר לכם

רוצה להרגיש טעם בלימוד? יש לנו בשורה בשבילך!

מוקד 'גישמאק בלימוד' -
במיוחד עבורך
צוות אברכים תלמידי חכמים,
ישתדלו יחד איתך למצוא
את הדרך שגם אתה
תוכל להתענג על נועם צוף
מתיקות התורה הקדושה!

התקשר כבר היום
מוקד 'גישמאק'

17-18-20-800-1 (השיחה חינם)

וישועה קרובה לבוא

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

לפני כמה שנים עבר כ"ק מרן האדמו"ר מסקולען זי"ע ניתוח קשה, והנה בהגיע היום שבו היה הרבי אמור לעבור את הניתוח, לפתע מקבל הגה"צ רבי יחיאל מיכל דסקל שליט"א ראש ישיבת וויז'ניץ בארא פארק, טלפון מאת המשב"ק של האדמו"ר מסקולען זי"ע, ואמר לו שהרבי רוצה לדבר עמו. רבי מיכל השתומם מאד...

הגאון רבי שלמה זלמן פרידמן שליט"א אב"ד סאנטוב ליקווד, זיי א מענטש

עכשיו ארבעס!", מיד התעשת הבעל שמחה, והביא את הארבעס לרבי יוסף חיים זצ"ל, וכמובן שאחר שרבה של ירושלים טעם מזה, כבר לא עשו עסק מה"פרומקייט" של אותו יהודי, ואף אחד לא חשש מתולעים וכדומה, והכל חזר על מקומו בשלום.

כשנך הסערה, פנה הגאון רבי יוסף חיים לאותו יהודי, ואמר לו: הנה גם אני אינני אוכל ארבעס בשום מקום מלבד בבית, ואכן מטעמי כשרות כמוך, אמנם, מאוד מאוד הנני נזהר שלא יהא זה על חשבון מישהו אחר שיכול חלילה להיפגע עקב חומרא זז, שכן אם יהיה זה על חשבון אדם שיפגע כבודו מחמת כן, כל חומרא זז כבר אינה חשובה ולעבירה גדולה תיחשב!

והוסיף רבי יוסף חיים ואמר לו, הנני מפרש את מה שאמר דוד המלך בתהלים (כ"ב, ז'): ואנכי תולעת ולא איש, "ואנכי תולעת" - אני מעדיף לאכול תולעת - "ולא איש" - מאשר לאכול איש, והנני נזהר מאוד שלא יפגע איש מחמת...

סיפר לי הרה"ח ר' אלי' ניימאן ז"ל מחשובי חסידי וויזשניץ-מאנסי, ששמע דבר נפלא מאחד המשמשים בקודש של כ"ק מרן אדמו"ר מוויזשניץ-מאנסי זי"ע, וכך סיפר:

הגה"צ רבי יחיאל מיכל דסקל שליט"א ראש ישיבת "צמח צדיק" וויז'ניץ בארא פארק, סיפר לי סיפור נפלא:

לפני כמה שנים עבר כ"ק מרן האדמו"ר מסקולען זי"ע ניתוח קשה, ואמרו תהלים לרפואתו בהרבה מקומות, ובישיבתו - בישיבת וויז'ניץ - גם אמרו תהלים.

והנה בהגיע היום שבו היה הרבי אמור לעבור את הניתוח, לפתע מקבל רבי מיכל טלפון מאת המשב"ק של האדמו"ר מסקולען זי"ע, ואמר לו שהרבי רוצה לדבר עמו. רבי מיכל השתומם מאד, ושאל אותו: הלא הרבי עובר ניתוח היום, ומה לו לדבר עמו היום, ופתאום שמע את קול הרבי בטלפון, ושאל את הרבי ברוב התרגשות: מה ראה הרבי כ"כ דחוף להטריח עצמו להתקשר אלי בדיוק היום.

אמר לו הרבי: אני לא רגוע - הלא ישנו בחור אחד שהוא רוצה מאוד להיכנס לישיבתך, ואתה לא רוצה לקבלו, והדבר לוקח לי את בריאותי, אני יודע שמאוד טוב להבחור ללמוד בישיבתך, ודע לך - אינני יכול ללכת להניתוח בלא לדעת שאתה מכניס את הבחור לישיבה...

רבי מיכל כמעט ודבק לשונו לחכו מרוב השתוממות, ומיד אמר להרבי, שהוא יכול להיות סמוך ובטוח שהוא יקבל אותו בישיבתו, אך הרבי לא הרפה, ושוב שאל אותו "אתה מבטיח לי שיהיה מסודר?" אמר לו רבי מיכל: "רבי! הבחור כבר בפנים, הכל מסודר עצהיו"ט", ורק אז נכנס הרבי לחדר הניתוח...

מסופר, שפעם אחת השתתף רבה של ירושלים הגאון הגדול מרן רבי יוסף חיים זוננפלד זצ"ל בשמחת "שלום זכר", ולידו ישב יהודי שהתהדר בכמה "פרומקייטן", וכאשר הבעל שמחה כיבדו עם "ארבעס" - שהמנהג לאכלם בעת השלום זכר, אמר הלה "איני אוכל 'ארבעס', כי איני יודע אם בדקו אותם היטב היטב מתולעים, ורק בביתי אני אוכל - שם אני משגיח היטב שלא יתערבו תולעים..."

כמובן שהבעל שמחה נפגע מאוד מדבריו אלו שנאמרו בקול, שכן בדבריו נשמעו כעין אי נאמנות כלפיו - כאילו שאינו נאמן שבדק את הארבעס מתולעים כדבעי, אלא שאז אמר מרן הגאון רבי יוסף חיים זצ"ל לבעל שמחה "שכחת לכבדני בארבעס, והרי המנהג לאכול

פעם אחת הייתי בביתו נאווה קודש במוצאי שמחת תורה, היה זה אחר יום ארוך של עבודת ה' - עבודתו בעריכת ההקפות והטיש של נעילת החג - וראיתי בעיני איך שהוא עומד במטבח ובעצמו שוטף את כלי האכילה...

פעם נכנסתי אליו ל'קוויטל צימער' - שם הוא מקבל את הקהל לעצה ולברכה - היה שם שולחן ישן וכסא ישן והרבה ספרים... וראיתי עומד ליד המזגן [עהר קאנדיש"ן] שהיה מלוכלך מפירורים ודומיהן, והוא מנקה את זה. מיד ניגשתי אליו ועזרתי לו, אך הוא הסתכל עלי במבט תמה ושאלני "אתה חושב באמת שאני כזה יהודי זקן?"...

לאחרונה התקיימה שמחת ה"ברית מילה" לנכדי ני"ו, במחיצת כ"ק אדמו"ר מבאבוב שליט"א. כשנכנס הרבי לסעודת הברית, כבר היו בעיצומה של הסעודה, וכאשר הבחין הרבי שהקהל כבר נטלו ידיהם, והפסיקו את אכילתם, וקמו כולם לכבודו, הזדרז מאוד להגיע למקומו, כדי שלא יתעכבו מחמתו, וברוב ענוותנותו התחיל להתנצל שהוא מבקש את סליחתם על שמפריע להם, מפני שאיחר בכמה דקות, ובכך גרם שמעכב אותם מאכילתם, וכאשר ראה אותי, הראה לי ברוב חביבות שאחזור ואשב על מקומי, ולא להמתין עד שישב הוא...

אנו אומרים כל בוקר: "לעולם יהא אדם ירא שמים", ולכאורה למה הקדים "אדם" ל"ירא שמים", והלא תחילת כל דבר הוא יראת שמים, וכנאמר בפסוק (תהלים קי"א, י'): ראשית חכמה יראת ה', ברם, אמרו חכמי המוסר, אכן הדבר הראשון שהאדם צריך להיות הוא "אדם" - זיי א מענטש - ורק לאחר שאתה בן אדם, אז תהיה ירא שמים, זה לא חכמה להיות ירא שמים על חשבון אנשים אחרים, קודם כל תהיה בן אדם - "לעולם יהא אדם", ורק אח"כ "ירא שמים"...

פעם אחת בערב פסח לאחר אפיית המצות מצוה, ביקש הרבי זי"ע ממני שאמחול בטובתי להביא לו סכין. לאחר שהבאתי את הסכין, ולאחר בקשת מחילה, ביקש הרבי ממני להסיר מהנעליים שלו את פירורי הבצק שנדבקו עליו, שלא יהא חשש חמץ בפסח. והרבי התחיל להתחנן ולתרוץ את עצמו למה הוא מבקש את זה ממני, ואמר הרבי דברים נפלאים, וכך אמר:

בדרך כלל אני עושה את זה בעצמי כל שנה ושנה כשאני חוזר מאפיית המצות לביתי, ברם השנה שנפלתי ל"ע (היה זה לפני כמה שנים שהרבי נפל וידיו כאבו לו ביותר, ולא היה לו כמעט כח אפי' ליתן שלום לחסידיו), והידים שלי כואבים לי מאד, אזי אין לי כח לעשות כן בעצמי, אז במטותא מינך עשה זאת אתה עתה בשבילי... והנה הדבר מפליא ביותר, שעכשיו נתגלה שבכל שנה הרבי עושה את זה בעצמו ממרומי גילו למעלה משמונים, ולא עלתה על דעתו כלל לבקש מכל ה'הויז בחורים' שמסתובבים אצלו או מאחד מילדיו או מנכדיו, רק עשה את זה בעצמו, ורק עכשיו כשכאבו לו ידיו, וממש לא היתה לו ברירה אחרת, הוצרך להטריח את משמשו שיעשה זאת תחתיו...

כ"ק האדמו"ר מראחמיסטריווקא-ארה"ב שליט"א היה רגיל להוריד את שקית האשפה מביתו בעצמו - לאחרונה הוא כמעט לא יכול ללכת בכוחות עצמו - אבל כל השנים היה הוא בעצמו עושה כן. פעם העיר לו אחד שלא מתאים שרבי בעצמו יוריד את הזבל, אמנם הוא בכלל לא הבין מה הוא רוצה ממנו...

כמו כן מספרים שבראשית הנהגתו בארה"ב בבארא פארק, נכנס הרבי להמקוה בבית מדרשו - וכנראה שעדיין לא היו רגילים להכין את המקוה לשביעות רצונו של הרבי - כמו שהוא רגיל - וכשהתחיל לרדת לבור המקוה, יצא מיד - באמרו שזה מאוד חם - והלך להתלבש ולבש מעילו ויצא לחוץ. סיפר אחד שהיה מאוד משתוקק לדעת היכן הרבי ילך עכשיו, והלך אחריו כברת דרך, עד שהגיע למקוה שברחוב ה-46 - מקוה עתיק - מהראשונים בבארא פארק - שם שילם הרבי כמה שעלה, ונכנס למקוה...

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

1-800-20-18-18

או בטל': 073-7078388

בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינם

קשה לך?
זקוק לעזרה?

"אני קצת התפלאתי כי זו לא היתה דרכו של הסבא לעשות סיום על כל מסכתא. אבל חשבתי שבגלל שהתייגענו כל כך במסכת 'נזיר', ואולי בגלל היא"צ של האר"י הק', רוצה הסבא לעשות הפעם סיום קצת יותר מכובד.

שביבי הוד וסיפורי קודש מכ"ק מרן אדמו"ר משומרי אמונים בעל ה'חוקי חיים' זיע"א, מפי נכדו חביבו ראש ישיבת 'שומרי אמונים', הגה"צ רבי אהרן געלדצעהלער שליט"א

יעקב א. לוסטיגמן

"בלילה כשנכנסתי ללמוד זבחים, שואל אותי הרבי אם כבר סיימת את מסכת נזיר ביום ההילולא של רבינו האר"י הקדוש כמו שסיכמנו. אמרתי לו שלא כי חיכיתי לסבא שיקרא לי לעשות ביחד את הסיום ואפי' הכנתי עוגה ולחיים.

"הוא הביט בי במבט משתומם, ואמר לי 'איפה שמענו כדבר הזה? אנחנו יודעים שאב"י היה עושה יומא טבא לרבנן כש'צורבא מרבנן' היה מסיים מסכת. תלמיד חכם צעיר שהיה צריך לחזק אותו. אבל מי שכבר הורגל בלימוד ועוסק בתורה כסדר, אינו צריך לעשות חגיגה של סיום על כל מסכתא ומסכתא".

"בדברים אלו נזף בי הסבא, ובעצם העמיד לי רף גבוה יותר ויותר ללימוד ולעבודת ה'", מבאר ראש הישיבה. "הוא לא הסתפק במה שהשגתי, ורצה להביא אותי למצב שבו סיום מסכת לא יהיה אירוע חריג עבורי, אלא עניין יומיומי. זה מה שהוא ציפה מתלמידיו ומנכדיו".

"מצד שני, כמה שנים אחר כך (כמדומני בשנת תשס"ח) הייתה שנה מעוברת, ובפורים קטן הוא עמד לסיים את מסכת 'קידושין'. היה זה יום ההולדת שלו, ב'פורים קטן', ומאחר ובפורים קטן יש עניין להרבות בסעודה, וביום הולדת היו צדיקים שהיו עושים סעודה, וגם סיים את מסכת קידושין, החליט לכרוך את כל העניינים האלו יחד ולעשות סעודת סיום שגם תהיה 'טיש' לפורים קטן, בהשתתפות בחורי הישיבה.

"כשהוא עמד לצאת מהבית, ניגש סבא להחליף את בגדיו לבגדי

"כחמש עשרה שנים זכיתי ללמוד בחברותא עם אדוני אבי זקני מורי ורבי, כ"ק מרן אדמו"ר בעל ה'חוקי חיים' זיע"א, והסדר היה שהיינו לומדים בלילה, מחצות הלילה לערך ועד שהאיר הבוקר. "היה לנו סדר של שש שעות לימוד בכל לילה, והסדר היה כך שבחצי השעה הראשונה למדנו מוסר, כל תקופה בספר אחר, אם זה בספרי המוסר הנפוצים כמו 'מסילות ישרים' ו'שערי תשובה' וכדו', ואם ספרים כמו השל"ה הקדוש, 'ראשית חכמה' ועוד. לאחר מכן היינו לומדים גמרא במשך חמש שעות רצופות בעיון יסודי, והחצי שעה האחרונה הוקדשה ללימוד חסידות בספר ה'תניא' הקדוש.

"זכורני שפעם למדנו את מסכת 'נזיר', שהגם שהיא לא ארוכה במיוחד, עסקנו בה במשך חודשים, בלימוד מעמיק, עם כל הגרסאות השונות וכידוע שמסכת נזיר נכתבה בלשון קלילא כמו התלמוד הירושלמי, ואכן התייגענו זמן רב, כשהסבא מסביר לי דבר דבור על אופניו בבהירות גדולה ונפלאה ובבקיאות עצומה. אשרי עין ראתה אלה.

"באותה עת שהה סבי בביתו שבמושב 'תפרח' בו היה מתגורר תקופות במשך השנה, כדי לשקוד על התורה והעבודה באין מפריע, ואני זכיתי לצקת מים על ידיו גם באותן התקופות.

"והנה הגענו לסיומה של מסכת נזיר. היה זה ביום חמישי בשבוע, והתאריך היה ב' אב תשס"ג. כשהגענו ממש לקטע האחרון, הורה לי הסבא להביא את מסכת זבחים (שנלמדה באותה תקופה בדף היומי) ואמר שאת הסיום של מסכת 'נזיר' נשאר ליום ראשון, ה' אב, יומא דהילולא של רבינו האר"י הקדוש.

"אני קצת התפלאתי כי זו לא היתה דרכו של הסבא לעשות סיום על כל מסכתא. אבל חשבתי שבגלל שהתייגענו כל כך במסכת 'נזיר', ואולי בגלל היא"צ של האר"י הק', רוצה הסבא לעשות הפעם סיום קצת יותר מכובד.

"התקשרתי לבני ברק. היו שולחים בכל יום שישי אוכל לשבת ולימות השבוע לסבא ולי, וביקשתי שהפעם יוסיפו גם בקבוק 'לחיים' ועוגת טורט לסיום של מסכת נזיר שנעשה ביום ראשון.

"ביום ראשון הכנתי מגש עם עוגה, סידרתי כוסות והעמדתי בקבוק ללחיים, וציפיתי בהתרגשות להכנס לקו"פ לסבא כדי שנוכל לסיים את המסכת בצוותא חדא ובשתיית 'לחיים' אך לבסוף לא נקראתי לקו"פ.

השנה והימים הנוראים. באחת השנים ואני נער צעיר בן ט"ו הציע לי הסבא לילה לפני הנסיעה אם אני רוצה להצטרף אליו לנסיעה מחר אך אמר לי שזאת בתנאי שעלי לעשות הכנה של שש שעות לימוד רצופות.

"חשבתי לעצמי מה מתאים יותר ללימוד לפני הימים הנוראים אם לא את ה'מטה אפרים', כשאני מוכן ויודע את כל ההלכות ואת מה שצריך לדעת לקראת ראש השנה ויום הכיפורים.

"נכנסתי להיכל הישיבה ופתחתי את ה'מטה אפרים', והתחלתי ללמוד סעיף אחרי סעיף, סימן אחרי סימן, כבר למדתי כשלושת רבעי מהספר ופתאום באמצע הלילה הסבא נכנס להיכל לחפש איזה ספר והוא מבחין שאני לא מחזיק גמרא ביד: "מזה בידך", הוא שאל אותי. הראיתי לו שאני לומד 'מטה אפרים', ומיד קיבלתי 'פסק': "אזוי מאכט מען אן הכנה?", כך מתכוננים? אתה יכול ללמוד חצי שעה מטה אפרים, אבל הכנה עושים על ידי לימוד גמרא. איפה הגמרא שלך?!"

"שנים לאחר מכן היה מעשה פעם אחרת שנסענו עם הישיבה למירון לפני ל"ג בעומר. ביום ל"ג בעומר עצמו לא הסכים הסבא שבחורי הישיבה ייסעו למירון בגלל החשש לפגיעה ברוחניות שלהם מכל מה שהולך שם מסביב. אבל הבחורים מאוד הצטערו על כך שלא מרשים להם לנסוע למירון ולכן הסבא אמר שאפשר לנסוע יומיים לפני ל"ג בעומר, ודווקא בלילה, שלא לפגוע בסדרי הישיבה.

"אני הייתי אמור להגיע לבני ברק ולנסוע יחד עם הסבא למירון, אבל התאחרתי מעט, וכשראיתי שעוד מעט כבר אמור הסבא לצאת לדרכו, התקשרתי לבני ברק ואמרתי שאני עוד בירושלים ולכן אני אסע ישירות למירון ושהסבא ייסע בלעדי. לא חסרו משמשים ואחרים שמאוד ישמחו להצטרף אליו לנסיעה שלמה.

"אבל סבא התעקש שאני אבוא לבני ברק, ולמרות שבגלל זה יצא באיחור של יותר משעה הוא לא וויתר לי.

"כשיצאנו לדרך הוא הסביר לי שדרכו הייתה שתמיד כשהוא נוסע למירון הוא לומד 'תיקוני זוהר' כהכנה לקראת העלייה על ציון הרשב"י הק', אבל מאחר והפעם הוא נוסע בשעות הלילה, ואינו יכול

שבת, לבש את הקפטן החגיגי וחבש שטריימל לראשו. כשראה את תהייתי לשמחה מה זו עושה, כי הרי סיום מסכת הוא עושה אחת לכמה שבועות בביתו לעצמו, המתיק לי הסבא בלשון קדשו: "אנחנו עושים עכשיו סיום בנוכחות בחורי הישיבה", אמר לי, "הבחורים צריכים לראות כמה גדולה מעלת וחביבות לימוד התורה, ואיזו שמחה גדולה יש כשמסיימים מסכת". אנו רואים כאן את מסירותו למען חינוך התלמידים שכאשר זה היה נוגע לחינוך בחורי ישראל שינה ממנהגו לערוך סיום ברוב עם.

יש מחיר לשכחה

"ואם בלימוד מסכת נזיר עסקינו, לא אוכל שלא לספר את ההמשך של אותו מעשה. היה זה כעבור כמה שבועות, כשלמדנו את מסכת זבחים, ובאחת הסוגיות שם התעוררה נקודה שכבר למדנו אותה במסכת נזיר, כמה חודשים קודם לכן.

"הסבא הזכיר את הגמרא ההיא כלאחר יד, והוסיף את דברי תוס' שם ואני הנהנתי בראשי והסבא שאל אותי האם אני זוכר את לשון תוס' שם "הרי כבר למדנו היטב את מסכת נזיר נכון?".

"אבל אני הנהנתי בראשי במבוכה כי לא זכרתי את אותו תוס' על בוריו, והסבא הרגיש בזה, ואני כמוזן בושתי ונכלמתי ולא ידעתי מה להשיב.

"אני רואה שאתה לא זוכר את הסוגיא בניזיר", אמר לי הסבא בהבנה. "גש לארון תביא בבקשה שתי גמרות נזיר...".

"עשיתי כדבריו, ניגשתי לארון, הבאתי שתי גמרות, אחת שמת' לפני ואחת פתחתי לפני, והתחלתי לדפדף לאותו דף שבו כתוב הנושא שבו עסקנו, בעודי משאיר את מסכת זבחים פתוחה לפני, כדי שנוכל מיד לחזור ולעסוק בה אחרי שנבין את הנושא בניזיר שלשמו הבאתי את הגמרות.

"להפתעתי הגדולה, סבא סגר את מסכת זבחים, שם בצד, פתח את הגמרא בניזיר דף ב', והתחיל ללמוד את המסכת מההתחלה. אני השתוממת, אבל סבא הביט בי כלא מביין: "אני רואה שאתה לא זוכר היטב את נזיר, נכון? זה אומר שצריך ללמוד את המסכת הזאת שוב. לא כך?".

"ובגלל אותה סוגיא שלא זכרתי באותו הרגע, חזרנו ועסקנו במסכת נזיר במשך כמה חודשים תמימים, בלימוד יסודי, ולא רק כחזרה מלמעלה. כאילו זאת הפעם הראשונה שבה אנחנו לומדים את המסכת הזאת".

"הדרישות שלו היו גבוהות מאוד", מוסיף ראש הישיבה שליט"א, "זה לא היה קל לעמוד בציפיות שלו. למעשה זה היה בלתי אפשרי, כי הוא היה תמיד תובע יותר, גם מאחרים ובעיקר מעצמו.

איפה הגמרא שלך?

"אצל הסבא זי"ע לכל דבר היה הכנה. הוא לא היה עושה שום דבר ככה, כי כולם עושים או כי הוא התרגל לעשות אותו כבר לפני שנים. כל דבר היה מגיע לאחר מחשב והתבוננות והכנה נפשית עמוקה. "היו שנים שהיה נוסע למקומות הקדושים בט"ו אלול, כהכנה לראש

באחת משיחותיו המרוממות של הגה"צ הנודע רבי מרדכי חיים מסלונים היה מספר, כי הרה"ק רבי שמואל מקאמינקא זי"ע, נם ואמר בשולחנו הטהור: כאשר יהודי לומד "דף גמרא", יורדת מעל פניו שכבת בוץ!" [כלומר שכבת בוץ של לכלוך רוחני, יורדת מנפשו של האדם ומוחו וליבו נעשים טהורים ועילאיים יותר]

מארג נאה מהנהגותיהם בקודש של גאוני וצדיקי הדורות, שתבקו את דפי הגמרא מאת הרה"ח שמואל צבי גנץ שליט"א משגיח רוחני בישיבה למצוינים "מבצר התורה" וראש חבורה בביהמ"ד 'נדבורנה' בעיר אלעד

אהבת התורה שהיתה מפעמת בהרה"ק ה"שפת אמת" מגור בכל עוז, היתה מן המפורסמות וכל רגע היה מנוצל אצלו עד תום ללימוד התורה ושקידתה. נכדו הרה"ק בעל 'בית ישראל' זי"ע הגדיר פעם במשפט קצר וקולע את מהותו של זקנו, וכך אמר בשם אביו ה'אמרי אמת': "אבא [ה'שפת אמת'] אהב מאד ללמוד ולעיין בספרים, היו ספרים שאהב אותם במיוחד, אך יותר מכל אהב את הגמרא... במכתב קודש ששיגר לבנו ה'אמרי אמת' שישב זמן קצר אחרי נישואיו בעיר ביאלא והתמלא געגועים אל הוריו הקדושים, כתב לו: "מה לך מתגעגע, הלא בתורת השם חפצך, והיא אב, והיא אם, דכולא בה".

ההתמדה בדפי הגמרא מקדשת את האדם, ולא רק את נשמתו. אלא אף גופו של האדם תתרומם ותתקדש. בספר "ארץ צבי" להגאון מקוזניקלוב הביא את מה ששח הרה"ק מקאצק לחתנו הגה"ק בעל ה"אבני נזר": "כשהיה [האבני נזר] בקאצק בימי עלומי, נחלה והזהירו אותו הרופאים שלא יאמץ את מוחו ולא ילמוד כלל, והיה מעיין בספר "בחינת עולם". פעם בא חותנו הרה"ק מקוצק לבקרו ואמר לו: וכי מה משפיע הספר 'בחינת עולם' הוא מראה איך העולם הזה וחמודותיו הם הבל הבלים! אולם אין זה מספיק, שכן רק השכל מבין זאת... אבל

התורה - כלי חמדתה של הבורא יתברך, הלא היא אש אותיות שחורות על גבי אש לבנות מחמד ליבם של ישראל "התורה" הקדושה, יש לנו להעלות מארג נאה מהנהגותיהם בקודש של גאוני וצדיקי הדורות, שחבקו את דפי הגמרא

האחים הקדושים הרה"ק בעל ה'אהבת ישראל' מויז'ניץ ורבי חיים מאטיניא זי"ע היו בצעירותם שוקדים על תלמודם בהתמדה נפלאה, עד שזקינתם אשת חבר של הרה"ק בעל ה'צמח צדיק' זי"ע [בתו של הרה"ק רבי ישראל מרוזין זי"ע] שדאגה לבריאותם, באה אל בעלה בטרוניא על נכדיהם הילדים שיושבים ועוסקים בתורה עד השעות הקטנות של הלילות, והדבר יכול להזיק לבריאותם ח"ו. מיהו ה'צמח צדיק' לא הניאם מכך, ולא אמר להם מאומה.

ורק בשעת מעשה כשהיתה הרבנית רואה אותם לומדים בשעות מאוחרות, היתה באה לפניו לספר לו על כך, ואז היה ה'צמח צדיק' הולך לחדרם בשירון מנעליו ע"ג הקרקע, באופן שנשמע היטב קול צעדיו, ואז היו תיכף מכבים את האורות ונכנסים למיטתם וכשהיה ה'צמח צדיק' נכנס לחדר ולא ראה אותם לומדים. והיה חוזר לומר לרבנית שכנראה לא היו דברים מעולם, והרי הם שינים כבני אדם...

פעם אחת היו ה'אהבת ישראל' ואחיו רבי חיים כל כך שקועים בתלמודם עד שלא שמעו ולא הבחינו בפסיעות זקינם הק' שמתקרב אליהם, וכשהגיע ה'צמח צדיק' על סף הדלת ראה אותם לומדים תורה לשמה בחשק והתלהבות כשהם מנותקים לגמרי מכל הבלי העולם הזה, וכיון שכן לא חפץ היה להפריעם, ולזוגתו הרבנית אמר: "פון ווערניקעס און יאהק [מיני מאכלים ערבים וטעימים] ווערט מען נישט קיין תלמיד חכם" כאומר שכדי להיות חכם גדול בתורה, אין שום עצה כי אם להשקיע כל חושיו בתורה ולוותר על הנאות ותאוות העולם הזה, כי אי אפשר לקיים שניהם בהדי אהדי.

ואמר אז במליצה לפרש לשון הכתוב (משלי לא, יד) "טעמה כי טוב סחרה" - כשלומדים תורה לשמה ומרגישים טעמה המתוקה של התורה, אזי "לא יכבה בלילה נרה" - לא מרגישים בפסיעות המתקרבם ולא מכבים את הנרות...

הגוף והבשר אינו רוצה להיות רוחני, לעומת זאת "דף גמרא" פועל שגם הגוף ירצה להיות רוחני".

תורתו מתברכת

גילו לנו באור יקרות רבותינו מאורי הדורות כי על ידי שקידת והגיית האדם בדפי הגמרא, היא הברכה מצויה בידו, ולא זו בלבד, אלא יוכל לפעול מיני ישועות וברכות לו ולנפשות ביתו.

דורש היה כמין ומר הרה"ק ה'שר שלום' מבעלזא בשם החוזה מלובלין זי"ע על מ' ששנינו בגמרא (ב"ק צב) "פת שחרית מבטלת שמונים ושלוש חולאים". וכך ביאר "שמעתי ממורי רבי יצחק יעקב מלובלין זי"ע א, שמרומז כאן, שאיש ישראל ילמד 'גמרא' בבוקר, כי 'תלמוד' מספרו ת"פ, [כמספר פ"ת שחרית], וממילא יבטלו ת"פ מחלות שבהם תלויים כל מיני חולאים, וזוהי הכוונה פת שחרית מבטלן".

היה מרבה לתבוע הרה"ק ה'שפת אמת' מגור זי"ע מקהל חסידי לעסוק בלימוד התורה בכל עת, והוא עצמו שימש לפניו כדוגמא למופת. סיפר החסיד הנודע ר' דוד אוסטרובער זצ"ל, שמיד אחרי פטירת הרה"ק מאלכסנדר זי"ע, אמר לו רבנו ה'שפת אמת': "דע לך, כי כשאדם פותח ספר למטה, פותחים כנגדו שערים במרום" ... ומעשה שהיה, כשנכנסו אצלו שני האחים, ר' אליעזר ור' דניאל סירקיס, והציעו לפניו שרוצים הם לעשות שותפות במסחר הטקסטיל. הסכים לכך רבנו, אך התנה עמום תנאי שילמדו שיעור גמרא משותף בכל יום, והוסיף לומר ששותפות בעסק, זה גם שותפות ברוחניות, לכן על שניהם ללמוד יחד מידי יום ביומו דף גמרא, ואז תהא השותפות בת קיימא... כך התבטא גם השפת אמת זי"ע בפני סוחר שביקש את ברכתו: "למד גמרא ואז הכל יצליח"...

כשנכנס אליו אחד מחסידיו ה"ה הרה"ח ר' אברהם פנחס וירניק ז"ל והתאונן כי מתגורר הוא בעיירה קטנה ואין לו חברותא ללמוד עמו, ענה לו רבינו קצרות: "קח לך את אביי ורבא כחברותא" ... כך גם היה כשהתאונן לפניו הגאון רבי לייב קוטשינסקי זצ"ל שהיה מו"ץ בעיר וולוצלבק ואמר, שהוא מרגיש בודד בעירו כיון שהוא חסיד יחיד בתוך עיירה גדולה של מתנגדים ומשכילים, וביקש לעזוב את העיר, אך רבנו אמר לו: "הלא גם אברהם אבינו היה בשעתו יחיד, ומי שמחזק את עצמו אצל דף גמרא אינו בודד"...

אף לאחר שנים רבות - בעת נשמתו של האדם יעלה למרומים, הטובה הכי גדולה בעבורו אינו אלא דפי הגמרא שילמדו לטובת נשמתו. דבר מעניין יש לצטט כי היה מורה הגאון הרידב"ז מסלוצק בצוואתו לבניו, שיזהרו ללמוד כל יום דף גמרא, ואם מאיזה סיבה לא למדו דף גמרא אזי יזהרו מאוד שלא לומר 'קדיש' באותו היום כלל "כי לא תעשו נחת רוח לנשמת, באמירת קדיש ללא לימוד דף גמרא!" - - - הלא כך נפסק ההלכה בשולחן ערוך (או"ח סימן קנה): "אחר שיצא מבית הכנסת ילך לבית המדרש, ויקבע עת ללמוד. וצריך שאותו העת יהיה קבוע שלא יעבירונו אף אם הוא סבור להרויח הרבה!"

פעם פירש הגאון רבי אליהו מווילנא זצ"ל את הלשון "קבעת עיתים לתורה" שהוא מלשון גזילה ועושק, "אוועק צו רויבן צייט צו לערנען" [לגזול זמן עבור הלימוד], כמאה"כ: "וקבע את קבעיהם נפש", כי אף

אדם שלא היה לו פנאי ללמוד תורה, שואלים אותו האם גל מעיתותיו למען התורה הקדושה.

הגה"ק ה'ויגד יעקב' מפאפא זי"ע אמר [מתוך 'רשומים בשמך'] על אלו שקובעים עיתים לתורה: אע"פ שלכאורה הזמן המועט של הקביעות ללימוד התורה בטל הוא ברוב היום שאינם עוסקים בתורה, אמנם מכיון שאותה השעה או שעתים שאותם אנשים קובעים היא בגדר "דבר קבוע", הרי כבר אמרו חכמינו ז"ל כל קבוע כמחצה על מחצה דמי, ואינו בטל ברוב.

באחת מן ההתכנסויות של חיזוק שיעורי תורה, נשא דברים הגה"צ יצחק שלמה אונגר זצ"ל והיה מספר במליצה: פעם אחת שאלתי את אחד הבעלי-בתיים מאנשי קהילתי, מדוע איננו מגיע להשתתף בשיעור היומי.

השיבני, שהוא עייף מאד מעמל היום שהוא יגע לפרנסתו, ואף אם יבא לשיעור לא ירויח מאומה, כי מרוב עייפותו הוא נרדם תיכף על גבי הגמרא.

ענית לו: "אף על פי כן, למרות כל זאת, מוטב שתבא להשתתף בשיעור הנלמד ברבים, שהרי 'שליפן מיט אַ מנין איז אויך אַ ענין!' [לישן בתוך מנין יהודים הוא ג"כ ענין חשוב!], בוא נא אל השיעור, וכאשר תירדם על הגמרא, תהיה גם לשינה קדושה מיוחדת".

כך היו מעריצים ומחשיבים את אלו הקובעים נאמנה לשקוד בכל יום בקביעות ובשקידות, לבלתי יעבור אף יום או לילה מלימוד התורה.

כך או כך, רק על ידי דפי הגמרא יוכל האדם להתעלות והתקדש, ורק על ידי דפי הגמרא יוכל עורר עליו ועל נפשות ביתו רחמים מלעילא ולתתא, להתברך בכל מיני טובות וישועות, ובעיקר למלא את תפקידו על אדמות ולממש את הצו האלוקי של: "ובהם נהגה יומם ולילה!" - - -

דף הגמרא מקדשת ומטהרת את האדם

דף הגמרא בו מתמיד יהודי בכל יום ויום, ללא הנחות ויתורים, הוא שמקדשת אותו ומברכת את כל ביתו.

אחת משיחותיו המרוממות של הגה"צ הנודע רבי מרדכי חיים מסלונים היה מספר, כי הרה"ק רבי שמואל מקאמינקא זי"ע, נם ואמר בשולחן הטהור: כאשר יהודי לומד "דף גמרא", יורדת מעל פניו שכבת בוץ! [כלומר שכבת בוץ של לכלוך רוחני, יורדת מנפשו של האדם ומוחו וליבו נעשים טהורים ועילאיים יותר]

בשמוע זאת אחד מן החסידים, קם ועמד ומיד נכנס לחדר סמוך, כדי ללמוד, ולטהר את נשמתו. אך לא מצא שם 'גמרא' רק סדר 'משניות', למד פרק משניות אחד ושב לשולחן הטהור. כאשר חזר נענה הרה"ק מקאמינקא ואמר: "הוא רוצה ש'פרק משניות' יועיל לו כמו 'דף גמרא'! בין ותבין! בדף גמרא יש סגולה מיוחדת הפועל לטהר את האדם, ומעלה וסגולה זו איננה באותה מידה כבשאר ספרים ולימודים אחרים.

ההכנה לשבת קודש - דף גמרא

כמה מזקני חסידי ויז'ניץ בארה"ב ביקשו עצה מרבים כ"ק מרן ה'ישועות

משה' זצוק"ל כיצד ליטול עמם את השפעות הקדושה מתפילותיו של רבם הקדוש שיוכלו להמשיכן עליהם גם בביתם.

נענה הרבי זצוק"ל: "מען דארף האבן רגש. רגש טראגט דער מענטש. האט מען רגש לעבט מען. אן רגש שלאפט מען. מ'שלאפט א גאנץ לעבן...". [צריכים רגש. רגש מנשא את האדם. אם יש רגש, אזי חיים. ללא רגש ישנים. ישנים כל החיים]. הרי איני אוסר לישון בליל שבת קודש, אלא שכאשר יש רגש אין צריכים לישון.

'ומהי העצה אל העצה?' - שאלו החסידים, וענה הרבי: העצה היא הכנה. הלא ברור הדבר... שללא הכנה ראויה... בערב שבת קודש, לא תתלהב הנפש בעת אמירת 'לכו נרננה' אך כאשר מתכוננים כראוי בלימוד דף גמרא וספר חסידות, בכך אין מניחים לנפש לשקוע בתרדמה וניגשים לאמירת לכו נרננה ברגש ובהתלהבות.

"כשם שמכונית לא תוכל לנסוע ללא בענוזין" - המליץ הרבי - כך לא ניתן ללבות את הרגש ללא הכנה מתאימה. לייג זיך אריין א יסוד אופן גאנצן לעבן אן קיין בענוזין פארט מען נישט" - הפטיר. המשיכו החסידים לשאול: הרי אם יש נהג טוב אפשר לנסוע? - כשכוונתם שניתן להצטרף ולסמוך על עבודתו של הרבי, אך הרבי השיב מיניה וביה: אך עדיין חייבים להכניס בנוזין. ללא בנוזין לא יוכל לנסוע אף הנהג הטוב ביותר (אוצר דברי רבינו - הישועות משה).

ידוע מה שמספרים מהרה"ק רבי מנחם מענדיל מרימנוב זי"ע שהיה בעל שחרית בימים הנוראים אצל רבו הרה"ק רבי אלימלך מליז'ענסק זי"ע.

שנה אחת סירב לעבור לפני התיבה כדרכו בקודש מאז ומעולם מכיון שבאחד הימים לפני ראש השנה היה טרוד בטרדה של מצוה נחוצה ולא הספיק ללמוד באותו יום דף גמרא, וסבר כי איך אפשר להיות שליח ציבור אם בימים שלפניהם החסיר יום אחד מלימוד דף גמרא.

לא יכול להביט בפני מי שלא למד דף גמרא היום

הרה"ק רבי אשר הגדול מסטאלין זצוק"ל הפליג מאוד בגודל סגולות הלימוד בגמרא, ואמר: "איין האלבער עמוד גמרא איז ביי מיר דער גרעסטער מוסר ספר...".

והיה הרה"ק ה'בית אהרן' אדמוה"ז מקארלין זצוק"ל ממשיל את ה'גמרא' ל'גמרא דאשא' - גחלים לוחשות, השורפות ומבערות את היצר הרע, והיה אומר כי אינו יכול להביט בפני מי שלא למד דף גמרא באותו יום --- (בקדושה של מעלה, זוכרי קדושתך).

"ללמוד?! - לומדים דף גמרא"

סיפר פעם הרה"ק רבי מרדכי שלמה מביאן זי"ע: פעם היו כמה בחורים מחסידי קני הרה"ק בעל פחד יצחק זי"ע מביאן שאמרו עליהם שהם לומדים ספרי מוסר יותר מדי ואינם לומדים הרבה גמרא...

ויהי כאשר עבר פעם זקני הקדוש דרך אותה עיירה בה למדו הבחורים, שאל אותם זקני הקדוש באיזה מסכתא הם לומדים השיבו הבחורים

שהם לומדים עכשיו פרק 'חזקת הבתים'. אמר להם בלשון קדשו: "אלא בלאט אין חזקת הבתים איז דער בעסטע מוסר ספר" ... (גיליון דחסידי באיאן משפטים תשנ"ט)

את 'הבחור' הזה מנצחים רק עם דף גמרא

לימוד התורה הקדושה היה הדבר המרכזי אצל כ"ק מרן ה'שפע חיים' מצאנז זצוק"ל בכל ימי חייו, ובימי השובבי"ם קיבלו הדברים משנה תוקף ועוז, כשהוא עומד ומעורר על לימוד התורה הקדושה כי זה מועיל יותר מן הכל.

וכך היה מרגלא בפומיה לספר מה ששמע מאביו הרה"ק מרודניק זי"ע ששמע מהרה"ק מדוקלא זי"ע אחיו של הרה"ק ה'דברי חיים' זי"ע שהעיד על עצמו בכהאי לישנא:

"צמתי משבת לשבת". והיינו, שששה ימים וששה לילות רצופים לא אכל ולא שתה כלום, וכן הלך ומנה כל מיני סיגופים שונים שעשה לעצמו, "עמדתי מתחת לקרח ונקפאתי בחורף" ותרברר גזיזי דברדא כדי לטבול, והיה לו גלגול שלג פעמים רבות, וסדר הגלגול שלג היה, שהפשיטו עצמם מבגדיהם והתגלגלו בשלג למשך זמן מה, אם למשך תשע דקות או שמונה עשרה דקות או שעה, "הלכתי חצי שנה בכתונת אחת ולא החלפתי את בגדיי, ישנתי על הארץ והלכתי לערוך גלות" - היינו שהלך נע ונד קרוע ובלוי וחזר על הפתחים שיתנו לו איזה מטבע קטנה, הלקיתי עצמי בבריעדץ - שזהו מין עשב הצורב את העור... שכאשר מניחים אותו על העור נשרף כל העור כאש ומתמלא דלקות וחבורות - בשנים עברו היו רגילים חסידים ואנשי מעשה להניח מעשבים אלו על כל הגוף -

ולאחר כל זאת הפטיר ואמר לאבי מורי זצוק"ל: "על אף שעשיתי כל זה, אני אומר לך שאת 'הבחור' הזה - היצר הרע, אי אפשר לנצח רק עם דף גמרא ותוספות!!! ---

וכששומעים זאת, הרי תסמנה שערות ראש... יהודי שעשה כ"כ הרבה סיגופים שאי אפשר להבין היום איך אפשר לחיות כן, למרות הכל העיד ואמר כי לא ייתכן להתגבר על היצר הרע ללא דף גמרא ותוספות (רעווא דרעוויין וארא תשל"ו).

סיפור נורא זה היה שגור מאוד על לשונו של רבינו זצוק"ל שסיפר זאת עשרות פעמים, ואף התבטא פעם: 'אני מוכרח לחזור על זה אפילו מאה אלף פעמים', לגודל רצונו להביע את דרכה של תורת החסידות, כי עיקר החסידות אינו אלא 'דף גמרא ותוספות' --- (אוצר חיים צאנז).

א בלאט גמרא - די שענסטע חסידות

סיפר פעם הגאה"צ רבי יצחק שלמה אונגר זצוק"ל כי באחד הימים התעורר בו חשק עז להשתטח על קברו של הרה"ק רבי יצחק אייזיק מקאליב זצוק"ל ביום ההילולא שלו, והואיל שיום היארצייט חל ביום ראשון בשבת היה בתכניתו לעשות את השבת שלפניה אצל הרה"ק רבי שלום אליעזר מראצפערט זי"ד זצוק"ל.

וכה תיאר את הדברים: נכנסתי אפוא למורי ורבי הרה"ק בעל ה'ויגד יעקב' מפאפא זצוק"ל כדי ליטול רשות, ובאותם ימים היה כבר רפה וחלש בגופו מאוד ולא ישב כתמול שלשום בחדר הספרים אשר לו,

אנחנו מחכים לך

צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב

חייגו: **1-800-20-18-18**

או בטל': **073-7078388**

"אתם יודעים מה, אני אגיד משהו על תהילים". נהיה שקט. "בואו נשמע מה ה'עם הארץ' הזה הולך להגיד". פתח רבי זושא: "יש לי סתירה מההגדה של פסח על תהילים...". דבר כזה לא שמעו מעולם... היטו אזנם כאפרכסת

הגה"צ רבי ראובן קרלנשטיין זצ"ל איך עובדים 'לשם שמים' אמיתי

חשב ואז אמר: "אתה יודע מה, ראש הקהל שלנו אצלו הבית פתוח. יושבים אורחים לרוב שולחן מלא עניים, לשם אפשר ללכת. אבל אגיד לך, יש לי בעיה קטנה. כי יש לו תנאי קודם למעשה. הוא מענון שעל שולחנו יסבו רק לומדים תלמידי חכמים מסתמא אתה תלמיד חכם - - -".

אמר רבי זושא: "לא, אינני תלמיד חכם, אינני יודע ללמוד".
- "אם כן יש בעיה, ראש הקהל לא יקח אתם אנשים".
הגבאי הציץ שוב על פניו של רבי זושא ואמר: "אתה ודאי אומר כך מענווה. משנה בדיבורך..."
"מה פתאום, וכי אשקר?! אני לא יודע ללמוד, אף פעם לא למדתי כדבעי".

"אם כן יש לנו בעיה, מה אני עושה איתך? טוב, אתה יודע מה? אני אביא אותך לראש הקהל, תעשה קידוש בשקט, תאכל בצד, לא ישימו לב אליך, ותלך".

הוא הוביל את רבי זושא לבית ראש הקהל, הביא לו יין הושיב אותו בצד, שלא ישימו לב, והכין אותו לעשות קידוש. רבי זושא נעמד לעשות קידוש, וכי אפשר לא לשים לב? הקירות רעדו בעת שהצדיק קידש על היין בקול רם ונישא: מי זה הצדיק הזה? הסתיים הקידוש, בעל הבית קם לקראתו והושיט יד לשלום עליכם: "מסתמא אתה תלמיד חכם".

"אני 'עם הארץ' גדול".
"לא יכול להיות".
"לא קריתי ולא שנית, הנני כל ריק".
"אם כן למה אתה כאן? האם לא אמרו לך, כי אצלי בבית אוכלים רק

שמעתי ווארט נפלא הרבי מלעלוב זצ"ל:

יעקב ועשו, כל אחד מהם רצה לצאת ראשון, כדי להיות בכור. לבסוף יצא עשו ראשון והוא זכה בבכורה. אם כן, לשם מה עדין יעקב אוהז בעקבו של עשו, מה זה מועיל לו?

אלא זו דרכם של צדיקים. גם לאחר שהצדיקים נוכח לדעת שלא עלה בידו להשיג את מבוקשו, הוא לא אומר לעצמו: 'טוב, אני את שלי עשיתי, נסיתי, לא הצלחתי' - והולך לדרכו. לא! לא כך נוהג הצדיק. גם לאחר שלא עלתה בידו, הוא לא מסוגל להשלים עם הכשלון. הדבר ממשיך להסעיר את רוחו והוא אינו נותן מנוח לנפשו. יעקב רואה את עשו יוצא ראשון, ובכך הוא זכה לבכורה, עם כל המעלות הרוחניות הגדולות הנלוות לה. יעקב אינו משלים עם הדבר. הוא כל כך משתוקק לבכורה, נפשו יוצאת להשיגה, וכשלא עלה בידו - הוא ממשיך לסעור בקרבו. אחיזתו בעקב עשו היא פעולה טבעית של מי שאינו מסוגל להשלים עם הדבר. ידו מושטת באופן אינסטינקטיבי אל עקבו של עשו לעצו אותו, למרות שהוא יודע היטב שאינו יכול לשנות את המציאות ולמנוע מעשו לצאת ראשון.

הלהט הזה הבוהר בליבו של הצדיק לא הולך ריקם. אמנם עשו יצא ראשון וזכה בבכורה, אבל זה רק זמני. בסופו של דבר, בזכות ההשתוקקות האדירה של יעקב לזכות בבכורה - הוא אכן זכה לה.

הרבי רבי זושא זי"ע הגיע לעיר פלונית לשבות את שבתו. לא דעו מי האיש ובודאי לא שמעו עדיין את שמעו. חשבו כי הוא אורח שהגיע לעיירה - ככל עוברי דרך שבאמצע הדרך שובתים בעיר יהודית, ותושבי העיירה מקיימים בהם בשמחה מצות הכנסת אורחים. מנהג העיר היה, שאחרי מעריב בליל שבת, הגבאי הממונה מסדר לכל אורח את מקומו לפי ראות עיניו - מי יכול להתאים למי, ומי יקרא לשולחן של מי.

רבי זושא האריך בתפילה בדביקות רבה בצדי בית הכנסת, ולא שמו לב אליו. הגבאי סיים לחלק את האורחים והם התלוו לבעלי הבתים להתארח על שולחנם. אז סיים רבי זושא את תפילתו, ניגש מיד לגבאי ושאל: "היכן אני?"

אמר לו הגבאי בכאב: "גוט שבת, עכשיו באים? ... לא לקחתי אותך בחשבון, עכשיו נזכרת?!".

כיון שמתפקידו של הגבאי לקיים את המצוה בשלימות, התאמץ,

לומדים'!?"

שקט השתרר. רבי זושא השפיל את עיניו בדממה.

"שמע, קשה לי להאמין עד כדי כך" - אמר לו בעל הבית. - "יש לי הצעה, גם אם אינך תלמיד חכם, די לי אם תגיד איזה חידוש, ומה שתגיד טוב לי".

"אני לא יודע, ואיך אתה יכול לבקש דבר שאיני יכול? מה אתה רוצה ממני?"

"בכל זאת תאמר משהו".

"לא יודע כלום".

"במשך השנים בודאי שמעת משהו דברי תורה, תאמר בשם אחרים".

"תן לי לחיות..."

נהיתה במקום מהומה.

בעל הבית הציע באדיבות נוספת: "אז תגיד משהו מהחומש".

והוא השיב: "אבל אני לא יודע כלום!".

בעל הבית שמע את הדברים והבין כי אינו יודע מאומה: "אם ככה! אין לי ברירה. קח את הרגליים ו'גיי געזונטערהייט' - לך לחיים ולשלום..."

הבאלעבוסטע שמעה מה קורה ונתקפה בבהלה: "לא אסכים! לזרוק מהבית, מהבית שלי לא יזרקו יהודי! אם הגבאי לא היה מביא אותו - ניהא, אבל הוא כבר כאן, לא יזרקו אותו בשום אופן" - הכריזה הגברת.

מה יעשה בעל הבית? יש לו גדר שאינו מכניס מי שלא לומד, והבאלעבוסטע שלו לא נותנת לסלק אותו - - - נהיה בלאגן.

ניגש אחד האורחים אל רבי זושא ואמר לו: "אתה עושה כאן עגמת נפש גדולה. אל תהיה שוטה. תפתח חומש תגיד משהו וגמרנו".

"מה אתם רוצים מהחיים שלי, נעבעך אני לא יודע כלום, לא מילה, לא פסוק, כלום, רק להתפלל אני יודע ולומר תהילים".

"טוב תגיד משהו על תהילים. כי אם אתה לא אומר - אתה מקלקל לנו את כל סעודת השבת".

מכריז רבי זושא: "אתם יודעים מה, אני אגיד משהו על תהילים". נהיה שקט: הוא הולך להגיד חידוש על תהילים. בואו נשמע מה ה'עם הארץ' הזה הולך להגיד".

פתח רבי זושא: "יש לי סתירה מההגדה של פסח על תהילים..."

דבר כזה לא שמעו מעולם... היטו אזנם כאפרכסת:

"בהגדה של פסח אומרים 'זכר למקדש כהלל', אם כן זו ראייה מפורשת שהלל היה צדיק. אני לא יודע מי היה הלל, אבל אם לא היה צדיק לא היו עושים לו זכר... מסתמא היה צדיק".

"בסדר, היה צדיק, אם כן מה אתה רוצה?" - שאל אחד האורחים. - יש לי סתירה - בתהילים כתוב מפורש 'כי הלל רשע' (תהילים?).

אם כן מה באמת הוא היה, צדיק או רשע?"

כולם פרצו בצחוק מתגלגל, כזו שאלה גויית לא שמעו מימיהם. ורבי זושא ישב על מקומו ברצינות, עם השאלה שלו.

בעל הבית צחק יותר מכולם. דבר כזה לא שמע מעולם.

לאחר שסיימו לצחוק שאל אחד הנוכחים בקול: "אולי ל'תלמיד חכם' הגדול, יש תירוץ על הקושיה?"

"נו נו... יש לך תרוץ על הקושיה החזקה הזאת?" - שאלו היושבים את ר' זושא.

"כן".

ששש... משתיקים את כולם, הקשיבו.

"התרוץ: הלל מה'הגדה' הוא ודאי צדיק - והראיה, שאמר קודם לכן 'כל דכפין ייתי ויכול', הוא הכניס לביתו כל אחד, לא רק הלל שלומדים, אם כן הוא באמת צדיק. כוונתו לשם הכנסת אורחים - לשמה.

אבל הלל שבתהילים, הוא רשע מרושע. מדוע? 'כי הלל רשע על תאות נפשו' - מה שעשה, נעשה רק בשביל הכבוד, בשביל גאוותו. ואם הוא רואה שהאורח לא תלמיד חכם ולא מתאים לכבודו, הוא זורק אותו מהבית.

כל הצחוק התהפך. בעל הבית הבין מה שכולם לא הבינו [ונבעיקר, כי לבעל הבית קראו, בשמו הנוסף: הלל]. מיד הביא לאורח בשר ודגים וכל מטעמים, סעודת שבת כראוי.

בעל הבית כבר הבין כי אין מדובר כאן באיש פשוט. לאחר ברכת המזון הלך אחריו בשקט לבית המדרש, התחיל לבכות לו שישלח לו על מה שעשה, והתנצל כי לא ידע שהוא איש קדוש.

- אבל יש לי שאלה אליך: איך ידעת שקוראים לי הלל? כולם קוראים לי בשמי האחר. האם יש לך רוח הקודש?"

קרא ר' זושא בתמיהה: "וכי לזושא יש רוח הקודש? זושא, ווי זושא! הרי עשית את העבירה הזאת ביום הזה, את העבירה הזו ביום פלוני... החל לפרט כמה עבירות למיניהן, כאילו על עצמו, אך היו אלו עבירות שבעל הבית עשה - - -

ראה בעל הבית, שהוא יודע בדיוק אלו עבירות הוא עבר. הבין שבאמת יש לו רוח הקודש. בבכי גדול שאל אותו: "רבי, מאי תקנתא" - אני רוצה תיקון.

- "תיקון זה לא אני. בשביל תיקון תסע לרבי - למגיד הגדול ממעזריטש, הוא יתן לך את התיקון".

למדנו מכך, שיכול להיות שאדם עושה מעשי חסד ומצוות, אבל הם ל'תאוות נפשו', וזה לא לשמה כלל.

אם מעוניינים לזכות להשראת השכינה, בתוך האדם, יש צורך ב'לשם שמים', כי גם אם חובה לקיים מצוות אף שלא לשמה, כי מתוך שלא לשמה בא לשמה, אבל כדי לזכות להשראת השכינה, זה כבר משהו אחר - לכך יש צורך בעשיה לשם שמים.

(מתוך הגדה של פסח - יחי ראובן)

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של מוקד הישיבה לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 - 10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

הישיבה

אני זוכר פעם אחת שלמדנו בחדר האוכל של הישיבה, כדי שלא יראו שיש אור בבית המדרש. פתאום נכנסו שוטרים. נהייתה כזאת מהומה, ואני הספקתי לקפוץ החוצה מהחלון ולברוח בלי לקבל קנס.

עדה המסכה הזאת על התקופה ההיסטורית שלא היה כדוגמתה מאות שנים, ורק מי שזכה לנצל את הזמן ולהתחזק, יוכל לטפוח על עצמו על השכם ולהגיד ב"ה הצלחתי

הרב יהושע לייבזון

עיניו של סבא מצטעפות, וקולו הופך חולמני מעט, כשהוא נודד אחורה במרחבי הזמן, אל התקופה בה היה צעיר לימים, כבן 15 שנים בלבד. מסביב לשולחן יושבים הנכדים, ומעבירים את מבטם לחלופין בין הסבא הישיש ובין נרות החנוכה המרצדים בחנוכיית הכסף שכבר ידעה ימים יפים יותר. בסמוך לחנוכייה מונחת פיסת בד תכולה, ישנה במיוחד, שאליה מחוברים שני חוטים שהצהיבו מיושן.

זה 'קורונה' הסביר בידענות אחד מצעירי הנכדים, בעודו מצביע על המסכה הבלה מיושן. אחיו ובני דודיו הגדולים יותר היסו אותו: "אל תפריע בבקשה", ציווה עליו אחד מהם, "אנחנו רוצים לשמוע את הסיפור המלא מפיו של סבא".

סבא ליטף את הנכד בעיניו הרחומות, וחיך אליו באהדה: "אתם רוצים לשמוע על הקורונה?", שאל את נכדיו הרבים שמייהרו להשיב בקהלה תשובה חיובית. "כן סבא, בוודאי שאנחנו רוצים".

"הימים היו ימי שקט ושלווה", מספר סבא. "למעלה משבעים שנה אחרי השואה הנוראה. עם ישראל התבסס בחלקו הגדול על אדמתה של ארץ הקודש, ארץ ישראל. לא הפריעו לנו ללמוד תורה, היו כל מיני אנשים כאלו ואחרים שכל הזמן דיברו על זה שצריך לגייס אותנו לצבא חלילה וחס, להפריד בינינו ובין הגמרא. אבל זממם לא עלה בידם, ולא באמת חששנו מפניהם. ידענו שאלו רק דיבורים בעלמא, שאין להם שום בסיס במציאות.

"היו שיאמרו שלא היו זמנים טובים יותר לעולם התורה מזה שנים רבות. ישיבות גדולות וקטנות צצו בכל פינה, יהודים מכל קצוות הקשת חזרו בתשובה והצטרפו לעולם התורה, היו אלפי קהילות של יהודים חרדיים לדבר ה', אשכנזים, ספרדים, חסידים, ליטאים, כל הסוגים וכל המינים.

גזירות הקורונה

"והנה, בפתע פתאום ניחתה עלינו גזירה נוראה. זה התחיל עם וירוס קטנטן בסין הרחוקה, שגרם למותם של כמה אנשים בודדים. בתוך כמה ימים זה הפך לכמה מאות, וכעבור חודשים אחדים כבר התמודדו כל מדינות העולם עם המגיפה המאיימת. "בתחילה חשבו שימותו מאות אלפי בני אדם בארץ חלילה. בסופו

של דבר הסתיים הסיפור כולו עם הרבה פחות מקרי פטירה ממה שחשבו קודם לכן, אבל הפחד היה גדול, ואיתו באו גם ההגבלות. "אחת הגזירות הראשונות היתה לסגור בתי הכנסת. בתקופת חג הפסח, היה איסור להתפלל בבית הכנסת, והותר לקיים מניינים רק ברחוב. בלילה של ליל הסדר נאסרה אפילו היציאה מהבית, בגלל החשש שאנשים יתארחו זה אצל זה, וחלילה וחס יעבירו את המחלה הלאה.

"בהמשך היו שינויים רבים, העסקים נסגרו ונפתחו, מוסדות הלימוד פעלו למשך תקופה ולאחר מכן הושבתו וחוזר חלילה. בימים הנוראים שוב הוטל סגר חונק על כל הארץ, נאסרה היציאה למרחק של יותר מקילומטר מהבית, וחל איסור חמור להתפלל בבתי הכנסת במשך שבועות, ואפילו חודשים".

סבא עוצר לרגע את שטף הדיבור, מעביר את מבטו על פני הנכדים הסובבים את השולחן, לוגם מעט מכוס התה הרוחת שהוכן מבעוד מועד, לא לפני שבירך לאט ובכוונה 'שהכל נהיה בדברו', ודאג שכל הנכדים יענו אמן כיאה וכיאות.

"אחד החוקים שנחקקו אז, היה חוק המסיכה", מספר סבא. "אתם שומעים?? שלוימל"ה יקרי, תביא לי את המסכה שם, ליד החנוכה. בזהירות שלא יקרע. זה כבר מאוד ישן". בידיו הרועדות מחזיק סבא במסכה: "אתם רואים טייערע קינדרלאך, תסתכלו, הנה מחזיקים את זה פה, בגומיות הלבנות ועוטים את זה על הפה, ככה. זה מאחורי האוזניים, שלא יפול".

קולו של סבא מתעמעם מעט, והוא ממשיך לספר כשהמסכה

בתנאים קשים, כל הזמן היו עדכוני חדשות, דיווחים חמים מהשטח, ה'נייעסנים', כך קראו להולכי הרכיל שכל הזמן סיפרו סיפורים לכולם, היתה להם הרבה תעסוקה. לא חסרו דיווחים על עוד ישיבה שנסגרה ועל עוד חיידר שפשטו עליו שוטרים, ועם עוד התבטאות מזעזעת של איזה שונא ישראל שפער את פיו כנגד גדולי התורה חלילה, אבל מי שבאמת רצה התגבר על כל הניסיונות ולמד. "ואתם יודעים מה", מסיים סבא את סיפורו, "דווקא מה שלמדתי אז, אני זוכר יותר טוב מהכל. תביאו גמרא קידושין ותבחנו אותי בבקשה. תראו שאני יודע אותה על בוריה, יותר מכל מסכת אחרת בש"ס. למה? כי כמו שאמרו חז"ל - "תורה שלמדתי באף, היא עמדה לי".

בידך הדבר!

קוראים יקרים, תלמידי הישיבות הקדושות. היודעים אתם מי הוא הסבא הזה שמספר את סיפורת של מגיפת הקורונה כעבור 60 ו-70 שנה? מי הוא הסבא שיספר בעוד 80 שנה, בידיים רועדות מזקנה מופלגת, כיצד למד במחותרת ולמרות כל הקשיים?

הסבא הזה הוא אתה, בחור יקר! זה אתה, והחבר שלך, והבחור ההוא שמעבר לכביש, וזה שיושב מאחוריך בבית המדרש בישיבה או בבית הכנסת השכונתי. כולכם, כל תלמידי הישיבות הקדושות בדור הנוכחי, תיזכרו לנצח כמי שהתגברו על כל הקשיים ולמדו בשקידה למרות הכל.

בדיוק כמו אותם נערים יהודיים שלמדו תחת גזירות היוונים, בדיוק כמו אותם צורבים צעירים שלמדו במרתפים, בגטאות, המחנות העקורים ולכל אורך ההיסטוריה רוויית התלאות של העם היהודי.

זכיתם להתנסות בניסיון שבו עמדו גיבורי האומה שלנו לאורך ההיסטוריה כולה. כעת נותר לכם רק לקבוע איך תספרו זאת לנכדים שלכם בעוד עשרות שנים.

האם תספרו להם על החברים שלכם שלמדו בזמן שאתם עסקתם בהתעדכנות שוטפת בחדשות ובוויכוחים סוערים אם הקורונה מסוכנת יותר משפעת או לא.

או שאולי תספרו להם על השקידה, על ה'שטייגען' הרצוף שלכם, כשבחוץ התנהלה מלחמה על ה' ועל משיחו, ובפנים, בבית המדרש, נלחמתם עם חברים במלחמתה של תורה, בשקידה נפלאה ובגבורה יוצאת דופן.

אז זהו, נצלו את הזמן הזה.

עוד מעט בעז"ה המגיפה תחלוף, או שהקב"ה ישלח לנו שליחים שימצאו חיסון, או שהקב"ה יושיע אותנו בדרך אחרת, אבל מי שניצל את הזמן הזה, את הזמן ההיסטורי הזה, תקופה היסטורית שלא היה כדוגמתה מאות שנים, זמן מיוחד שהיקום כולו השתבש מאימת המגיפה, רק מי שזכה לנצל את הזמן ולהתחזק, יוכל לטפוח על עצמו על השכם ולהגיד ב"ה הצלחת!

הצלחתי ללמוד למרות הכל

הצלחתי ללמוד ולהתחזק בלי תירוצים ובלי סיפורים

אז אל תפסידו את הרגע הגדול הזה. תנצלו את התקופה הנדירה.

מכסה את פניו: "בקיצור נכדיי הטהורים, אתם צריכים לדעת את החלק הכי חשוב בכל הנושא, וזה לא המסכה. את המסכה אני שומר רק לזיכרון, אבל החלק הכי חשוב זה הגמרא. כן כן, הגמרא שלמדנו אז בסתר.

"תבינו, הם רצו פשוט לסגור את עולם הישיבות. 'שכל אחד ילמד לבד בבית' הם אמרו לנו... מה הם מבינים בתורה, מה הם יודעים מה זה לימוד עם חברותא... היה לי חבר, מוטי קראו לו, מוטי רבינוביץ אם אני זוכר נכון, הוא קיבל בסוכות קנס של 500 שקל כי למד גמרא עם חברותא בסוכה שלהם, והיה אז חוק שאסור לארח אנשים אחרים בסוכה.

"אבא שלי קיבל קנס של 5,000 שקלים בגלל שהוא היה גבאי של בית הכנסת, ובגלל שהוא השאיר את האור דולק כדי שאנשים יוכלו ללמוד בליה".

הסכנה הכפולה

"ברחובות היו אירועים ממש אלימים. הציבור התקומם, ולא רק הציבור החרדי. אבל החינוך שאנחנו קיבלנו היה להימנע מאלימות. "הבעיה הגדולה היתה שאסרו על הלימוד בישיבות ובתלמודי התורה. אבל גדולי התורה והאדמו"רים לא נשאו פנים לאיש, והורו להמשיך בלימוד. מרן שר התורה הגר"ח קנייבסקי, אף אמר שאם המצב כל כך מסוכן שיש מגיפה בחוץ, על אחת כמה וכמה שצריכים להגביר את לימוד התורה כי תורה מגא ומצלא.

"שוין, טייערערס... מה אומר ומה אדבר. לישיבות הגדולות עם הפנימיות עוד היה 'מתווה', הם הרשו ללמוד ב'קפסולות', אני אסביר לכם פעם אחרת מה זה 'קפסולות', אבל לנו, תלמידי הישיבות הקטנות שלא ישנו בפנימייה, לא היה שום מתווה והלימוד היה אסור בתכלית האיסור.

"בקיצור, למדנו אז למרות הכל. התפצלנו לקבוצות קטנות, וכל יום היינו צריכים להמציא דרכים כדי ללמוד למרות כל האיסורים והחשש מהשוטרים. הם עצרו כמה מנהלי חיידרים ומנהלי ישיבות, רצו לכלוא אותם לתקופה ארוכה, מאות קיבלו אז קנסות, שוטרים פרצו לתוך בתי המדרש וממש גירשו החוצה את הבחורים במקרה הטוב, או נתנו לכל אחד מהם קנס במקרה הפחות טוב, זה היה נורא ואיום.

"אבל ההרגשה שלנו היתה נפלאה. אנחנו השקענו בלימוד, למרות הכל. במסירות נפש אמיתית. היינו צריכים להיזהר גם מהנגיף וגם מהמשטרה, ולמדנו במחותרת.

"אני זוכר פעם אחת שלמדנו בחדר האוכל של הישיבה, כדי שלא יראו שיש אור בבית המדרש. פתאום נכנסו שוטרים. נהייתה כזאת מהומה, ואני הספקתי לקפוץ החוצה מהחלון ולברוח בלי לקבל קנס. גם ככה אבא שלי היה צריך לשלם על זה שהפעיל את בית המדרש, לא רצייתי שישלם קנס גם על זה שאני הלכתי ללמוד תורה בישיבה.

"אתם רואים את המסיכה הזאת", מניף סבא את פיסת הבד המהווה והדהויה בידי הרועדות, "עדה המסיכה הזאת, איך למדנו אז

שפשפתי עיניים בתימהון, והתיישבתי במיטה בתחושת בלבול וחוסר אונים. שכחתי אפילו לומר 'מודה אני' וליטול את הידיים. במשך כמה דקות בהיתי בחלל החדר ומתוך הערפל שטשטש את החושים שלי ראיתי את אהרלה לוי יושב על המיטה שלו ולובש את הגרביים בנחת, כאילו כל היום עוד לפניו

אני אוהב שלמות. אצלי הכל צריך להיות מושלם, גם בפנימיות וגם בחיצוניות. בגשמיות וברוחניות. כשאני קם בבוקר, לא עוברות שתי שניות ואני כבר ממלמל 'מודה אני', נוטל ידיים בזריזות, ועוד שלפני שסיימתי להתלבש אני כבר מתחיל לסדר את המיטה, מותח את הסדין, טופח מעט על הכרית ומנער את השמיכה לפני שאני מיישר אותה.

חמש דקות מאוחר יותר, אני כבר בדרך למקווה, מתקדם במקביל למחוגי השעון שלא משאירים לי הרבה ברירות. 20 דקות לפני תחילת הסדר אני כבר חייב לשבת במקום שלי עם גמרא פתוחה וקפה מוכן. המילה 'איחור' לא קיימת אצלי בלקסיקון. בכלל, אוצר המילים שלי דליל למדי בכל הקשור לכישלונות ולחוסר הצלחה. כל היום שלי מסודר מאוד. תמיד אני מסביר שהשאיפה לשלמות היא נהדרת, אבל במקרה שלי היא צורך חיוני. אני לא יכול לסבול משהו שהוא פחות ממושלם. שלא תחשבו שאני מנסה לשפוט בחורים אחרים, או לדון אותם לכף חובה. חלילה לי מעשות זאת. קטונתי מלמתוח ביקורת על מעשיהם של בחורים אחרים. אני לא יודע איזה יצר יש להם בלב, ואין לי מושג עם אילו ניסיונות הם מתמודדים.

אבל אני כן יודע שאני ברוך ה' ניחנתי במידה הזאת שאני יכול לעשות הכל בצורה מושלמת, ואני בהחלט מרגיש טוב עם עצמי בהקשר הזה.

קחו לדוגמה את הנושא של תפילה בציבור. אני זוכר שלפני חצי שנה המשגיח בישיבה שלנו דיבר בחריפות רבה נגד בחורים שמאחרים לתפילה, ומחמיצים תפילה בציבור. הוא טען אז שיש גם סוג של 'איחור' בתוך התפילה, כלומר בחור שנמצא בבית המדרש ואינו מחזיק בקצב של הציבור, כך שהוא מתחיל להתפלל שמונה עשרה אחרי שכולם כבר סיימו ולמעשה הוא לא התפלל בציבור. זה היה נושא שהיה טעון שיפור גדול בישיבה והמשגיח זעק על כך מנהמת לבו. אני ישבתי מהצד ולא הבנתי כל כך על מה הוא מדבר. מאז הבר מצווה עוד לא קרה פעם אחת שהפסדתי תפילה בציבור.

אין דבר כזה! ידעתי שאם אני מפסיד תפילה בציבור, אני לנצח לא אוכל לטעון לשלמות בנושא הזה, וזה מחיר כבד מאוד בשבילי. אני

לא יכול לחיות בלי שלמות. בכל התחומים. אני יכול לתת לכם עוד אלף דוגמאות לשלמות בכל מיני דרכים ובשלל נושאים אבל נראה לי שכבר הבנתם את העיקרון. אני תמיד שואף לשלמות, ואני מודה לקדוש ברוך הוא שהטביע בי את הטבע הזה שמאפשר לי להיות עקבי ללא כל קושי.

אני כותב לכם על עצמי את כל התיאורים האלו כאילו הם עדיין נכונים, אבל האמת היא שבחודשים האחרונים עברתי שינוי גדול. היום אני כבר נאבק ביצר הרע הזה של השלמות, כי הבנתי שהוא הרס לי את האישיות שלי. בעצם, אני שם לב שאני בטח מבלבל אתכם יותר מדי, אז בואו נחזור רגע שלושה חודשים אחורנית, ואספר לכם כיצד התגלגלו האירועים.

זה התחיל בכך שבוקר אחד קמתי באיחור של 25 דקות. אל תשאלו אותי איך זה קרה, אבל עובדה שזה קרה. ברגע הראשון לא הבנתי איפה אני נמצא. מה זה המקום הזה שאני שוכב בו, כשמחוגי השעון מצביעים על השעה 6 וחצי בבוקר? שפשפתי עיניים בתימהון, והתיישבתי במיטה בתחושת בלבול וחוסר אונים. שכחתי אפילו לומר 'מודה אני' וליטול את הידיים. במשך כמה דקות בהיתי בחלל החדר ומתוך הערפל שטשטש את החושים שלי ראיתי את אהרלה לוי יושב על המיטה שלו ולובש את הגרביים בנחת, כאילו כל היום

עוד לפניו.

"אהרלה..." הזדעקתי בחרדה. "מה השעה אצלך?". אהרלה הביט בי בתימהון: "השעה 6:32", הוא עונה לי בקול שלי. צנחתי על המיטה באפיסת כוחות. הרגשתי שראשי מסתחרר. אני?! חיים פרידמן??? אני קם מאוחר? 6:32 זה נורא ואיום! כבר שנים שלא קרה שהתעוררתי אחרי השעה 6:05.

איך יכולתי ככה לישון כמו איזה שיכור פולני שאינו יודע מה קורה סביבו. אני כבר לא בטוח שהמקווה עוד פתוח בשעה הזאת, בחיים לא קרה לי שהלכתי למקווה מאוחר כל כך. אל תספרו לאף אחד, אבל התחלתי לבכות. הרגשתי חלש ומסכן, כמו גור חתולים קטנטן שנטש לבדו בגשם הסוער.

אנה אני בא? איך אוכל לשאת את ההרגשה הזאת שאני כבר לא מושלם?

התלבשתי בעצלתיים, הלכתי למקווה והגעתי לתפילה באיחור של 20 דקות. היו בחורים שבכלל לא שמו לב, והיו גם כאלו שכן הבחינו מיד שמשהו קרה לי. אבל גם הם חשבו כנראה שאני לא מרגיש טוב, ולא ייחסו לכך משמעות רבה. קורה שבחור מאחר לפעמים. זה קורה אפילו לבחורים הכי טובים.

אבל לי זה לא קורה! לא בבית ספרי. אני לא מאמין על עצמי איך נפלתי שדוד, כאחרון ה'ליידיג-גייערס'. כל אותן בוקר לא הצלחתי להתרכז בלימוד, וכשהתארגנו לתפילת מנחה אחרי השיעור, כבר אפילו לא שמתי לב שאני מאחר לבית המדרש, פשוט כי הייתי שקוע במחשבות ושוב שכחתי איפה אני נמצא.

לא אלאה אתכם בתיאורים על ההידרדרות המהירה שחוויתי באותם ימים, רק אומר בקצרה שאחרי שבוע כבר הגיע המשגיח בעצמו לחדרי בפנימייה כדי להעיר אותי לתפילת שחרית. "חיים, כבר אוחזים ב'ויברך דוד'", הוא אמר לי, ורמס את שאריות הכבוד שעוד נותרו לי. אוי לאותה בושא!

במשך שבועיים תמימים התפרקתי לגמרי. כמה שניסיתי לחזור לעצמי, לא הצלחתי. המנוע העיקרי שלי עד כה היה הרעיון שאני מושלם, שאני יכול לציין בגאווה שמעולם לא החמצתי מקווה לפני התפילה, ושמעולם לא איחרתי לתפילה. עכשיו, שאני כבר לא ממש מושלם, מה יגרום לי לקום כל בוקר כמו אריה ולא להיכנע לעייפות הטבעית כמו רוב הבחורים האחרים? מה יניע אותי להזדרז ולהתיישב במקום בדיוק 20 דקות לפני התחלת הסדר? מה היחודיות שלי על פני הבחורים האחרים?

כעבור שבועיים החלטתי שאני הולך לשפוך את ליבי בפני ר' ברוך גשטטנר. יהודי של צורה, שכל כולו נוטף אמרות חסידיות משובבות נפש. על כל אירוע שמתחולל בעולם, על כל משפט שרק תגידו לו, הוא יענה לכם בכמה ווארטים עסיסיים שישאירו בפיכם טעם של עוד. הרב גשטטנר הוא המשפיע בשיבה שלנו. כל הבחורים אוהבים אותו ומעריכים אותו מאוד, וגם אני שותף לתחושות האלו. ר' ברוך שמע את הדברים בקשב רב. כשסיימתי לספר לואת השתלשלות העניינים, ואחרי שהסברתי לו למה עכשיו אני לא שווה שום דבר, ולמה עבודת ה' שלי כבר לא תחזור לעולם להיות כמו שהייתה, שקע ר' ברוך בהרהורים ממושכים ולאחר מכן אמר לי משפט שניער אותי בצורה יסודית: "מעכשיו אתה מתחיל לעבוד את ה'", אמר לי ר' ברוך. לרגע התקוממתי: "עד עכשיו אני עבדתי את ה'. עכשיו אני סתם עוד עצלן שלא עושה כלום עם החיים שלי". "לא ולא", השיב לי ר' ברוך. "עד עכשיו עבדת את ה'פרפקציוניזם" שלך. עבדת את השלמות, שאפת לשלמות, התגאית בשלמות ועבדת קשה למענה. עבודת ה' אינה תלויה בדברים כאלו. נפילה אחת לא אמורה לפגוע בה. קמת מאוחר? אז מה!! לא קרה כלום!! גש לחנות הקרובה וקנה שעון מעורר נוסף, כדי שזה לא יקרה שוב. איחרת לתפילה?

חבל מאוד, באמת כדאי שתקנוס את עצמך כעונש על כך, ותמשיך להקפיד להגיע בזמן מכאן ולהבא. אם אתה רוצה להצליח בעבודת ה', אין לך את הזכות להתפרק ולהחליט שאתה כבר לא שווה כלום. תאר לך מה היה קורה במפעל שאחד הפועלים בו לא עובד במשך שבועיים כי פעם אחת הוא איחר לעבודה? יפטרו אותו בגלל השבועיים שהוא לא עובד, ולא בגלל האיחור הבודד!". היום, חודשיים וחצי אחרי השיחה עם ר' ברוך, אני יודע שאותו בוקר שבו קמתי באיחור של 25 דקות, היה הבוקר הכי גורלי בחיים שלי. בזכות הנפילה הזאת, הבנתי שבמשך שנים חתרתי לכיוון הלא נכון. חתרתי לשלמות, ושכחתי שהשלמות אינה מורכבת רק ממסגרת חיצונית של שעות לימוד ועמידה ביעדים ברורים. השלמות היא פנימית, והיא נוגעת לעבודה שבלב, להבנה שאנחנו עושים הכל כי כך הוא רצון ה', וגם כשאנחנו חורגים לרגע מהמסלול הנכון, מוטל עלינו להתיישר מהר ככל האפשר, כי אחרי הכל הקב"ה יושב ומצפה לעבודה שלנו, ולנו אין שום זכות להתפרק ולהתעלם ממנו בגלל הגאווה והכבוד שנפגעו. או במילים אחרות: "לפעמים החצי הוא השלם האמיתי".

הקו ליעוץ להצלחה בלימוד ומתן תשובות התורה

1800-20-18-18

בין השעות 7:30 ל-10:30 בערב ★ שיחת חינוך

ה'סדר' מסתיים בעוד 10 דקות. מה דעתך לסגור עכשיו את הגמרא. זוהי אינה הלצה, זוהי עצה טובה

פרק נוסף מתוך 'תורת הגישמאק' // הכל מסוכם בראש

בפ"ך, מסוכמים, נהירים וחדים. כשהכל מסוכם בראשך, תוכל 'לפנות מקום' בראשך, לצורך המשך ליבון ובירור הדברים שעדיין טעונים בירור, וכשתרגיש בעצמך שהסוגיה ברורה לך תוכל להתקדם הלאה, ובוודאי תחוש סיפוק ואושר עילאי

חז"ל הגדירו את הענין באימרה חדה וקולעת, המוכרת לכולנו: "ושננתם - שיהו דברי תורה מיוחדים בפ"ך, שאם ישאל לך אדם דבר - אל תגמגם ותאמר לו, אלא אמור לו מיד" (קדושין ל)

ה'סדר' מסתיים בעוד 10 דקות. מה דעתך לסגור עכשיו את הגמרא. זוהי אינה הלצה, זוהי עצה טובה. לא, לא התכוונו שתקצר את זמני ה'סדר' אדרבא, קבל עצת זהב, שבכך הדקות האלה יהפכו לדקות איכותיות ביותר. סגור את הגמרא והתחל לסכם את מה שלמדת. גם אתה בודאי כבר שמת לב, שלפעמים.. לאחר סיום כמה שעות של לימוד בו השקעת ולמדת, אם מישהו יתעניין 'מה למדת?' התשובה תהיה מגומגמת.. הסיבה לכך פשוטה: במהלך כל הסדר אספת, ויגעת בדברי הגמרא והמפרשים, התייגעת להבינם, אך לא סדרת אותם. ולכן קשה מאוד אח"כ לבררם ולשמרם. לכן עצתנו להתחיל לסכם מה למדת. מעלת סיכום השקלא וטריא בעל פה, גדולה היא. כשאתה מסכם את הסוגיה בעל פה, הדברים מסודרים בראשך, ואתה שולט בנבכי הסוגיא שלמדת. בחן את עצמך: האם אתה מסוגל לחזור על הקושיה והתירוץ, ההוא אמינא, הדחיה והמסקנה, שיטות התנאים והאמוראים ומחלוקות רש"י ותוספות, כולל הנקודות המרכזיות ובתוספות. אם אתה זוכר גם את דברי הראשונים והאחרונים שלמדת בסוגיה- אשריך ומה טוב חלקך. אם אתה מרגיש שעדיין הדברים עמומים, זה הזמן להתחיל הכל מההתחלה, שווה להשקיע ולסדר את הדברים בראש ולהוציאם

המוקד החסידי לבני הישיבות
1800-20-18-18

או בטל' 073-7078388 * השיחה חינם

המוקד פעיל בימים א-ה, בין השעות 19:30-22:30

**האסטט א
פראבלעם?**

**לאמיר רעדן
אויף דעם**

כדי להבין היטב איך חז"ל למדו כל דבר מהפסוק - חייבים להכיר היטב את פסוקי התורה בסוגיא, שמהם נלמדים כל הדינים וההלכות

פרק נוסף מתוך 'תורת הגישמאק' // אמר רחמנא, צורת לימוד דרשות ופסוקים

דיני ודיוקי ההלכה - מתוך מילות התורה הקדושות. לימוד הנושא מתוך התורה שבכתב, תאיר את עינינו במיוחד, כשמדובר במחלוקות של 'ריבוי ומיעוט' למול 'כלל ופרט', גזירה שווה, סמוכין, היקש ועוד ועוד. לימוד בצורה זו, תבהיר לנו טוב יותר את הסוגיה ויאפשר לנו להנות מאורה המיוחד של תורתנו הקדושה, תורה - שבכתב ותורה שבעל-פה, המשולבים יחדיו. ניתן לפתוח, את החומש על פי ציוני ה"תורה אור" שבצידי עמוד הגמרא, ולראות את דברי חז"ל בוקעים מתוך המילים שחצב הקב"ה באש שחורה על גבי אש לבנה, ולהמשיך כך בכל הסוגיות מתוך שמחת תורה אמיתית. בהוצאות רבות של דפוס הגמרא הקלו עלינו את הדרך המאוד-ארוכה עד ארון הספרים הסמוך, ואת הדיפדוף בחומש, והעתיקו לנו במדור מיוחד של "תורה אור" מורחב, את הפסוקים המובאים בדף הגמרא... אך זכרו, אין תחליף לעיון בתורה עצמה, עם הפסוקים לפני ואחרי. שווה מאמץ קטן נוסף..

התורה שבכתב היא המעיין הנובע של התורה שבעל פה. דרשות חז"ל מפסוקי התורה מקיפים את כל סדרי הש"ס, ומטבע הדברים אנו נתקלים בדרשות אלו על כל צעד ושעל, כמעט בכל סוגיה, ריבויים, גזירה שווה, כלל ופרט, ועוד.

אל תתן לעצמך ללמוד גמרות אלו ללא תשומת לב. כדי להבין היטב איך חז"ל למדו כל דבר מהפסוק - חייבים להכיר היטב את פסוקי התורה בסוגיא, שמהם נלמדים כל הדינים וההלכות. ביחוד הדברים אמורים כאשר עוסקים אנו בלימוד ילפותות. ישנן סוגיות רבות שמלאות בלימודי הפסוקים, דיוקים ומחלוקות, ריבויים ומיעוטים שההלכה נדרשת מהם.

כדי לקבל בהירות בעניין, אל לנו להסתפק בקריאת המילה הנקודתית מהתורה, כמו "חמור" או "שלמה", "עליו" או "או", שהגמרא מביאה, אלא מומלץ מאוד לפתוח את החומש ולקרוא את הפסוק כולו, ועדיף- את פסוקי כל הנושא.

בלימוד בדרך זו כל הלימוד בדף זה יקבל אור אחר, ונקבל מושג רחב יותר במה מדובר וגם נבין את דיוקם של חז"ל בשקלא וטריא של הגמרא.

כשנעיין בפסוקי התורה, נבין את הנושא לאשורו וגם נבין את ההדגשים והכפילויות- לכאורה שבפסוק, פירוט היתר של פרטי הענין, שהביאו את חז"ל הקדושים לדרוש את דרשותיהם.

הנה דוגמה: כשאנו לומדים בגמרא (ובתוס') שמהמילה 'עליו' נלמד שאדם, בור ואש פטורים מכופר, נפתח את החומש ונקרא את הפסוק: "אם פֶּכֶר יוֹשֵׁת עָלָיו וְנָתַן פְּדִין נֶפְשׁוֹ כְּכֹל אֲשֶׁר יוֹשֵׁת עָלָיו" (שמות כא, ל).

כעת נבין את משמעות העניין, נגלה את המילה הלכאורה- מיותרת, נתבונן גם מדוע נכתבה פעמיים המילה 'עליו' ונבין היטב את דרשות חז"ל בענין.

כך, למעשה, למדו חכמינו ז"ל עצמם. כאשר הגמרא טרם נכתבה והתורה שבעל פה עדיין לא הותרה להכתב בכתב, הם למדו את כל

חדש! חדש! חדש!

טיפים מיוחדים לקבלת "גישמאק בלימוד" עכשיו בהגשה מיוחדת לבני הישיבות

חייגו **077-222-2666** < שלוחה מס' 3 < 3

שהיה כידוע דבוק ביותר בקדושת השבת שבערה בכל ישותו, שאירע פעם ונסע עם אביו הק' לעשות את השבת בעיר אחת יחד עם כל דודיו הקדושים צדיקי בית נדבורנה-קרעטשניף. כולם באו ונקבצו יחד לבית האכסניה שהוכנה עבורם, וכמובן שכל אחד שמח מאד לקראת השני בראותם זה את זה אחרי תקופה ממושכת שלא התראו, וכך ישבו כל הצדיקים ושוחחו ביניהם בחיבה ובאהבה.

בתוך כך, רבנו, שהיה אז ילד קטן, חיפש את אביו הק' בין המסובים סביב השולחן ולא מצאו. הלך רבנו וסבב בין כל חדרי הבית, עד שמצא את אביו הק' יושב בחדר צדדי ומוריד דמעות שלישי בהתרגשות גדולה. לתמיהתו, לבכייה מה זו עושה? השיב מרן ה'אמונת אברהם' ביקוד אש: "מאטל! עוד מעט מגיעה שבת קודש וצריך לעשות תשובה לפני כן"... רבנו היה מפליג בעובדה זו שהיה עד לה והתבטא כי זכרון טוב נחקק בעצמותיו לאורך ימים, על חובת ההכנה דרבה לקראת שבת קודש בהרהורי תשובה כדי לזכות לקבל את פני שבת המלכה.

אחרי שעות רבות וארוכות כאלו של הכנה דרבה, ניגש רבנו לקבל פני שבת בפנים לוהטות בקדושתה, עד שכבר באמירת 'הודו לד' כי טוב' בתפילת מנחה בפניא דמעלי שבתא, ניכרה עליו גודל השתוקקותו לקבל נועם שבת. כך נמשכה התפילה בהתלהבות ובדביקות, בפרט בריקוד 'בואי בשלום' שהיה משולב ברגעי הוד הזכורים לכולם. בתום התפילה היו מזמרים 'שבת שלום ומבורך' המקובל בחצרות הקודש לבית נדבורנה, ובשנים האחרונות ביקש רבנו שכל הילדים יתקבצו יחדיו סביבו ויזמרו בצוותא ניגון זה. היה זה מחזה מרהיב לראות את רבנו עומד ומקרין עליהם זהרי חמה מקדושת השבת שבערה בקרבו.

לאחר מכן היו עוברים לפניו בסך כל מתפללי בית המדרש לברך ולהתברך בברכת שבתא טבא, כשרבנו מנצל רגעים אלו לחזק ולעודד כל אחד באופן פרטי, מי על ידי אמירה יפה ומי על ידי הארת פנים ייחודית. ואכן, מנהג יפה היה נוהג רבנו לברך את כל העוברים לפניו באותה שעה סגולית על ידי הושטת יד השלובה בחיכוך הנצחי. סיפר בנו מ"מ כ"ק מרן אדמו"ר מפיטסבורג שליט"א, כי לאחרונה משרבו המתפללים ונוכחו לראות כי בגין כך נמשך המעמד זמן ארוך מאד, ביקשו מרבנו שיפסיק להושיט את ידו לברכה אלא יעברו בזריזות בהנהון ראש, אך רבנו טען כי פעמים רבות הוא מחזק בחור או אברך ואפילו ילד על ידי לחיצת היד בחוזקה, ואינו מסכים להפסיד הזדמנות פז זו.

סעודות השבת בביתו נאוהה קודש היו נערכות בהתעלות מרוממת, כשרבנו מקפיד מאד לנצל שעה יקרה זו לזמירות שבת ולאמירת דברי תורה מדשן ביתו העשיר ביינה של תורה. כמעייין הנובע היו נשמעים מפיו פתגמי קודש מתוקים מדבש ומנופת צופים על פרשת השבוע, מה שחידש רבנו במוחו המתגבר לחדש רעיונות נפלאים. היו אלו דברי תורה קצרים באגדה ובחסידות, שהוסיפו נופך רוחני ייחודי לאווירה הנעלה ששררה בסלון ביתו של רבנו,

עליהן שנה ושילש בקול רווי תחנונים לגאולה השלימה, 'אוי, שמחם - בבנין שלם', הלא למשמע אוזן תאוהה נפש כל חי.

מקשה אחת של דביקות והתעלות לאור באור החיים, היתה עריכת שולחנו הטהור אשר לפני ד'. קצרה היא היריעה לכלכל את התיאורים הבעורים ברשפי אש, את רגעי הכיסופים בשעת 'ויהי רחמיך מתגוללים', את נועם המתקוות בפיוט 'לבי ובשרי ירננו', את השתפכות נפשו בשירת 'למקדשך טוב' בלחן המקודש והמפורסם שנבע מלוח ליבו היוקד באהבת הבורא, ובכלל - הארת הפנים שהראה לכל יציר נוצר בשעות יקרות אלו, באיחול 'לחיים' לכל נוכח קטון כגדול ובשיגור 'א גלעזל ביר' לכלל ולפרט, בחיוך נצחי הנסוך על פניו המאירות כשמש וכירח.

הנהגה נפלאה זכיתי לחזות באותן שבתות בהיותי סמוך על שולחנו - יחד עם ידיד נעוריי בנו הרה"צ רבי יוסף שליט"א רב הקהילה בב"ב שהכניסני לבית הגדול והקדוש - כאשר בסיום עריכת השולחן הטהור בליל ש"ק, עת צעד רבנו לביתו בראש פמליית בחורי חמד ואברכי משי, יש ועצר מדרך הילוכו ברחבה הסמוכה לבניין מגוריו, או-אז נוצר מעגל ספונטני סביב דמותו ההדורה, והרבי פתח פיו באמרת-טוהר ובפתגם-קודש מענייני הפרשה, וכולם עושים אוזנם כאפרכסת ובולעים בשקיקה כל מילה היוצאת משפתותיו שהוצק בהן חן מיוחד. לא אחת ניצל הרבי את שעת הכושר לעורר על מעלת הלימוד לפני התפילה, נושא עליו היה מרבה לדרבן ולרזז את הצורבים החביבים, ולפעמים אף פתח בניגון דביקות כלשהו לעורר הלבבות ולהנעים הנפשות.

באחת מאותן שבתות בהן סעדתי על שולחנו בליל ש"ק בביתו נאוהה קודש, אחרי אכילת הדגים עצם רבנו את עיניו ונאחז שרעפי דביקות למשך דקות ארוכות, תוך כדי הכאה באצבע צרדה שוב ושוב. "לחן חדש עולה ומנצנץ כעת במוחו של הרבי", לחש לי הרה"צ רבי יוסף שליט"א שישב לצדי וצפה כמוני במחזה המרהיב. ואכן, חלפו מספר דקות והרבי התנער מדביקותו הממושכת, פקח את עיניו המאירות והחל לפזם לפני היושבים סביב השולחן את הלחן החדש. היה זה ניגונו המפורסם 'שיפקדוני ברחמים', אשר לימים זכה להתעלות יותר ויותר, עד שהיה הרבי מזמרו במעמדי 'מצווה טאנץ' בשמחת נישואי ילדיו, ברשפי אש שלהבת, אשרי עין ראתהו.

בקשר מופלא שלא יתואר במילים יבשות, היה רבנו קשור ומקושר בקדושת השבת אשר ממנה שאב את כל חיותו במשך כל ימות השבוע. לא ניתן להאריך ולתאר את כל סידורו של שבת במחיצת רבנו, אך גם אי אפשר להיפטר ממנו לגמרי. כל סדר יומו ביזמא דשבתא היה הלון וסובב בהתרוממות הרוחות ובהתעלות הנפשות, כאשר כבר מזים חמישי בערב היה שולחנו ערוך ומסודר לקראת שבת המלכה, וביום שישי פרש מכל עסקיו הגשמיים להיות קודש לד' בהכנה דרבה, לקראת שבת לכו ונלכה בדחילו ורחימו.

רבנו היה מספר פלאות על אביו הק' בעל 'אמונת אברהם' זי"ע

שם ישב כמלך בגדוד סביב שולחנו המעוטר בבני המשפחה ובפרחי בחורים שזכו לסעוד על שולחן מלכים ולמלאות אסמם שבע בנועם זיו הדרו.

השבת נועם הנשמות

יעיד כל מי שזכה לפסוע בשערי 'היכל הטישים' בחצר הקודש פיטסבורג, על השעות הנפלאות שהיו במחיצתו הטהורה של רבנו זצוק"ל בשעת עריכת השולחן הטהור בליל שבת קודש. פסגת השבת היתה עריכת שולחנו הטהור שנודעה לשם דבר בעולם החסידות, כאשר מלבד החסידים ואנשי המעשה בני היכלא קדישא, כל יהודי שנקלע להיות משובתי שבת באשדוד, לא יכול היה לוותר על תענוג רוחני זה. והכל מעידים כי בשעה שרבנו נכנס לעריכת השולחן, היו פניו מבהיקות באור יקרות וכל מהותו זועקת קדושת השבת.

הנהגה מיוחדת היה נוהג רבנו בראשיתו של השולחן אחרי כמה ניגונים, שהיה פותח את אמרות קדשו עם תיבות הזמר 'כל מקדש שביעי כראוי לו', ומשם היה ממשיך עם פסוק מפרשת השבוע ובונה עליו באריכות אמרי נועם בטוב טעם ודעת, עד שהיה מסיים את דבריו הערוכים לתלפיות ומקשרו למילים של הזמר המקודש 'כל מקדש שביעי', בעודו מקדים שאביו הק' היה נוהג לקשר את קדושתה של השבת בנושא של פרשת השבוע, כאשר בכל שבוע היה מרן ה'אמונת אברהם' תר ומחפש בין נבכי הפרשה את עניינה של שבת קודש.

שגור היה על לשונו של רבנו פירושו הנפלא של אביו הק' בדברי הפייטן 'כל מקדש שביעי כראוי לו', וכך אמר: "לכל שבת ושבת ישנה חשיבות מיוחדת שאין בחברתה ולכל פרשה ופרשה מפרשיות התורה שנקראות מדי שבוע, יש הארה מיוחדת שמאירה את השבת בה היא נקראת. וזהו הפירוש 'כל מקדש שביעי', איך צריכים לקדש את השבת יום השביעי? - 'כראוי לו', כראוי לאותה שבת ולאותה פרשה דייקא".

לאור הדברים האלו נוצר המנהג הייחודי שמדי שבת טרם היו מזמרים את הפיוט 'כל מקדש', היה רבנו מקשר בדברי תורתו את פרשת השבוע לשבת קודש ומעלותיה, על אף שבפרשה לא דובר כלל מענין שבת. ובכל שבת טרם פתח רבנו את דברות קדשו היה מקדים ומביא את מנהגו של אביו הק' לקשר את שבת קודש לפרשת השבוע, ופעם הסביר זאת לבני משפחתו כי הוא נוהג כן משום שחפץ הוא להזכיר את אביו הק' עם תחילת עריכת השולחן, כי חש הוא שכל עריכת השולחן אינו משלו אלא משל אביו, והוא רק זוכה להמשיך הלאה את אשר נטע אביו הק' כל השנים. [במהלך השנים יצאו לאור ספרים וקונטרסים בשם 'פתגמי דאורייתא' בהם מצוטטים דברות קודש המקשרים בין פרשיות השבוע לקדושת שבת על פי הזמר 'כל מקדש'].

בסיום ה'תורה' היה פותח בנעימה מיוחדת לזמר 'כל מקדש'

בנעימה המיוחדת המקובלת בבית נדבורנה, כשרבנו מוסיף מדיליה לסלסל בתנועות קודש מלאות זיו ומפיקות נוגה שהמיסו כל לב שומעיהן. אחת הפסקאות המיוחדות שהיה רבנו מטעים בנעימה בלתי נשכחת היו המילים 'שמחם בבנין שלם', עליהן חזר שלש פעמים בקול מתחנן ובלב מלא ציפייה לגאולה.

מעניין לציין את אשר שמענו מפי חדב"נ הרה"צ רבי יעקב הגר שליט"א, כי בסעודת ליל ש"ק האחרונה (שבת מברכין אלול תש"פ) שסעד רבנו בביתו לפני אשפוזו בבית החולים ל"ע, סיפר כי בימי בחרותו הזדמן פעם לשולחנו הטהור של כ"ק מרן אדמו"ר בעל 'ברכת משה' זי"ע מלעלוב, ואז שמע אותו מתרפק ומתחנן במילים אלו 'שמחם בבנין שלם' כשהוא חוזר עליהם כמה פעמים ואומר 'אוי ממ"ה שמחם'. מחזה יוקד זה הלהיב אותו מאד ובחזרתו לביתו סיפר לפני אביו הק' ה'אמונת אברהם' את אשר ראו עיניו בחצר הקודש לעלוב, וכמובן שיתף את אביו הק' ברגשותיו הגואים לנוכח עבודת קדשו של הרה"ק מלעלוב, עד שנכנסו הדברים לליבו של מרן ה'אמונת אברהם' ומאז היה מזמר גם הוא תיבות אלו ברגשי קודש, לשנות ולשלש בחזרתו עליהן בנעימה ייחודית.

לעורר לבי לאהבתך

כך נמשכה נועם עבודתו באהבה וביראה עם שאר הזמירות והניגונים, כאשר במשך עריכת השולחן היה מקפיד לקרב כל אחד בסבר פנים יפות ובמאור פנים קורנות. במיוחד היה זה בשעת חלוקת כוסות הבירה אחרי הכרזת השמות, שהיה מאחל ברכת 'לחיים' בידו הקדושה לכל אחד באופן פרטי, וכבקרת רועה עדרו היה סוקר את כולם בעיניו הרחמימיות ומהנהן בראשו בברכות לרוב, וכמובן שהיה עומד ודורש שכל אחד יקבל כוס בירה בלי יוצא מן הכלל, והיה שואל ומתעניין אצל האורחים שנקלעו לעריכת השולחן האם כבר היה להם כוס בירה.

בהמשך השמיע רבנו דברי תורה נוספים מענייני פרשת השבוע, ואז החלו לזמר בזה אחר זה את הפיוטים הנרגשים והמעוררים, כאשר כל מי שלא זכה להיות נוכח באותם רגעים לוחטים כגחלי אש, לא יוכל להבין גודל משמעותם בשבח המגיע לכתבים. היתה זו אווירה שלא מעלמא הדין שריחפה בחלל ההיכל עת זימרו את הפיוט 'י-ה אכסוף' בלחנו של הרה"ג רבי יוסף צבי ברייער שליט"א, כשכולם עומדים ומתנענעים בהתלהבות גדולה ובדביקות עצומה, ורבנו עצמו יושב על כסאו אחוז שרעפים ומעניינו הקדושות זולגות דמעות לרוב, במיוחד בפסקת 'יהיו רחמיך מתגוללים' ובחזרת המילים האלו כמה פעמים בכיליון לב ונפש.

כך היה כמובן גם בזמר המרטיט 'י-ה ריבון' פרי יצירתו של רבנו שהלביש על פסקאות הזמר את לחנו המפורסם בכל תפוצות ישראל, שהיה מזמרו בלהט ובלהב, במיוחד בפסקאות 'אלקא דליה' ו'למקדשך תוב' - אותה היה מזמר לבדו בקול נעימה רווי בכי ותחנונים, ולאחר מכן היה כל הקהל חוזר אחריו בהתעוררות

לפעמים יותר משעה, בפרט בימי השובבי"ם או בימי חודש אלול, בעודו מקדים לומר בכל פעם עם תחילת דבריו: 'לכבוד שבת קודש פרשת', ובתוך דבריו בעודו מתלהט בדביקותו היה מזדעק מנהמת ליבו הטהור 'אוי געוואלד', 'אוי געוואלד'... אשרי אוזן שמעתו בשעה זו, על דא קא בכינא וחבל על דאבדין.

עוד רבות יש להאריך ולהרחיב בפרשת גדולת מרדכי, פעלי חייו העמוסים בקדושה של מעלה גבוה מעל גבוה. עוד חזון למועד להביא בכתובים את המשכם של הזכרונות והסיפורים הנשמעים בשטף בסוד ישרים ועדה בימים אלה. זכותו תגן עלינו ועל כל ישראל אמן. (מתוך מאמר שפורסם בעיתון המבשר)

מופלאה. וכך גם בזמר 'צמאה נפשי לאלוקים' שהיה מזמרו חזן וקהל על לחנו הידוע של אביו הק' ה'אמונת אברהם', אך רבנו היה מוסיף סלסולים רבים במתיקות ובערבות בתיבות הזמר, לשמעם שוב תאוות כל נפש. רבים היו מוכנים לתת את כל היקר להם כדי לשמוע שוב את קולו בקודש בהשתפכות נפשו לאלוקיה: 'זכור אהבת קדומים אוי והחיה נרדמים' - - קשה להאמין שכל הטוב הזה הפך לנחלת העבר.

עוד רבות יש להאריך בגודל עבודת קדשו של רבנו במהלך יום השבת, במיוחד בשעת רעווא דרעווין שהיתה שעת רחמים ועת רצון מלפניו, והיתה נערכת בהיכל קדשו ביראת הרוממות שקשה לתארה במילים פשוטות. גולת הכותרת היתה כמובן שעת אמירת דברי אלוקים חיים בתוכחת מוסר ובדברי התעוררות שנמשכה

קטן וגדול לא תעמוד" עכ"ל הנוקבת.

חצי שעה ראשונה ברציפות

על כל פנים היוצא לנו מזה, מובן שבתחילת הזמן כל אחד מגיע עם רצונות טובים, אך לא די בזה, בחור צריך לקחת כמה דקות בינו לבין עצמו, לעשות חשבון מה אני רוצה באמת להשיג, לא ללכת בלי חשבון, לחשוב, לערוך התבודדות לכמה דקות, האם רצוני להיות באמת מהגדולים? ובכן, הדבר ביד.

האם שאיפתי באמת להיות בחור מצוין - זהו ביד. רצוני להיות בחור ירא שמים - זה ביד, האם יהיו לי קשיים, כן. האם יהיה לי כוח לנצח - כן. האם יהיו מלחמות, כן. האם אוכל לנצח בהם? כן, כי אלמלי כן הקב"ה לא היה נותן לי ניסיונות אלו. על כך צריך בחור לחשוב ולהתבונן, לאן ברצוני להגיע.

וכאשר בחור ייגש אל ה'זמן' מתוך מחשבה החלטית זו, אזי כל הזמן יעבור עליו אחרת לגמרי ובעז"ה יוכל להמשיך תמיד כך. ולפיכך, כדאי מאד שבשבויעיים הראשונים של הזמן בחצי שעה הראשונה

של הסדר לא יפסיקו הבחורים בדיבור, להתחיל עם חצי שעה, באמת לא יותר מזה, אך באותה חצי שעה ראשו ורובו יהיו בתורה. דע לך בחור, אם תעשה כן תזכה להרגיש משהו, תוכל להרגיש מגודל המתקנות שאפשר לזכות בלימוד התורה, קח לך את ה'חצי שעה' הזאת וקבל על עצמך ללמוד בה ללא הפסק כלל, ובחור שיעשה את זה פעם ועוד פעם ירגיש בעריבות התורה, הוא יראה שהדבר בכוחו, הוא יכול ומסוגל לנצח במלחמה זו, להוסיף בהמשך עוד חצי שעה ועוד, שהרי כאמור אף גדול לא נתהווה וצמח בלי מלחמה, ואם הקב"ה שלחו לעולם יש לו הכוח לנצח בה.

וכמו שקיבלנו מרבותינו ז"ע שדרשו מהבחורים תמיד "די הייליגע גמרא מיט יראת שמים", בחור לא צריך לדעת שום דבר יותר מזה, רק זאת שמענו שוב ושוב, 'דאס האט מען געהאלטן אין איין הערן', וממילא אף אנו מבקשים ודורשים באותה המשכה - רק הגמרא הקדושה ויראת שמים, לנצל לזה הזמן כראוי, להימצא תמיד בין חברים טובים, ואז בעז"ה כשנלך מתוך רצון וכוונה טובה, נזכה שיתקיים בנו 'וטהר ליבנו לעבדך באמת'.

בכל פעם קבלות הגיוניות, לא לטפס מהר מדי, ובכוונה איני נוקט בלשון 'גבוה מדי', כי אין דבר כזה גבוה מדי. כל בחור יכול להגיע לפסגות הגבוהות ביותר, זה רק עניין של זמן והשקעה, ובעיקר שמירה על הקצב הנכון, להתעלות בכל פעם עוד קצת, בדילוגים קטנים ובטוחים, ובלא להעפיל אל ראש ההר במהירות ובחיפזון, כי עלייה שאינה נעשית בדרך הנכונה, חזקה עליה שלא תחזיק מעמד חלילה. אבל להתעלות במעלות התורה בשום שכל ובהכוונה של אנשי חינוך המכירים אותנו ויודעים מה כוחותיו ולמה הוא מסוגל, זו היא הדרך להצלחה וסייעתא דשמיא."

לקרוא בחשיכה, לכן הוא רצה שאני אבוא להמשיך את הקביעות שלנו בלימוד החברותא, וכך יוכל לדבר עימי בלימוד, ואכן לכל אורך הנסיעה לא פסק פומייה מגרסא, ולמד עימי כל הדרך בהלון ובחזור ללא הפסק כלל.

"ברצוני להוסיף ולהבהיר, שאומנם גם הסבא עצמו ידע שלא קל לי לעמוד בדרישות כאלו, אבל שיטתו בקודש הייתה תמיד להעמיד רף גבוה אפילו קצת מעל הכוחות ע"מ להרים כל אחד למקסימום שאליו הוא יכול להגיע.

"וכשאנו מדברים על חינוך צעירי הצאן, כל בחור צריך לדעת לקבל

שמעתתא בעיא צילותא

כמוכן שכמקובל מצדיקים סוד ההצלחה בתורה הוא תפילה בכוונה וכלשון היסוד העבודה מסלונים זי"ע "אחר כל העצות אין עצה כמבקש ומתחנן לפני השי"ת" ואספר בזה מה ששמענו השנה מהרה"ח ר' דוד קלצקין שליט"א, שהיה נוהג לפקוד את בית מדרשו של הסבא הקדוש, והגיע בליל ההילולא למעמד ה'לחיים' בהיכל הישיבה, וסיפר לציבור כמה סיפורים נפלאים מהרבי זי"ע ובין הדברים סיפר שפעם היה מצבה הרפואי של אמו של ר' דוד בכי רע, והוא נכנס אל הסבא כדי לבקש את ברכתו. הסבא כמוכן בדרך ברוחב לב, ופתח עמו בשיחה נעימה על ענייני עבודת ה', ותוך כדי דבריו אמר שכל יהודי רוצה שיהיו לו ילדים טובים, אבל יש כאלו כשאומרים את ברכות התורה אפילו לא חושבים מה הם מוציאים מפהם ואומרים, "ונהיה אנחנו וצאצאנו כולנו יודעי שמך ולומדי תורתך לשמה", בלי לחשוב על הדיבור שהם מוציאים מפהם. "ולפעמים אומרים את זה אפילו תוך כדי הליכה למקווה או לבית המדרש, כדי להרוויח כמה דקות", אמר הסבא בכאב. "ר' דוד קלצקין סיפר לקהל שכשהוא שמע את הדברים הללו יוצאים מפ"ק של הסבא, חוורו פניו. הוא היה משתדל תמיד לומר את ברכות התורה במתינות ובכוונה ובדיוק באותו יום הייתה השעה דחוקה לו והוא אחר קצת לבית המדרש, ומפאת דוחק הזמן אמר את ברכת התורה תוך כדי הליכה, ואכן מייד באותו היום כבר רמז לו הסבא על כך ועורר אותו בעדינות שלא לוותר על מנהגו להשתדל בכוונה בברכת התורה.

"הסיפור הזה מלבד שהוא סיפור מופת מאוד נחמד, המסר שלו חזק יותר מהמופת שבאמת כל יהודי צריך להתפלל בכוונה רבה על העניין הזה של בנים טובים והצלחה בתורה ובירא"ש.

הצלחה מובטחת

"ואני יכול לספר לכם שבדידי הווא עובדא שפעם אחת בימים שלפני חג השבועות מסרתי 'שמועס' בפני בחורי החבורה, והזכרתי את דברי הרה"ק מראפשיץ שאמר שב'אהבה רבה' שאומרים לפני קריאת שמע בשחרית של חג השבועות אפשר לפעול גדולות ונצורות וזה הראש

המשך מעמוד 14 | הרה"ח שמואל צבי גנץ שליט"א

אלא היה שוכב באין אונים על המיטה בחדר הפנימי שבביתו. כששמע רבי את בקשתי השיב: "דו ווייסט דאך! א בלאט גמרא דאס איז די שענסטע חסידות!" - [הלא אתה יודע שמיטב החסידות היא - ללמוד דף גמרא]... הבנתי מתשובתו שאין דעתו נוחה מנסיעה זו, אך כאשר עמדתי לצאת מחדרו, קרא לעברי ואמר: איני חפץ שיאמרו עלי שאני מונע את תלמידי מן החסידות, סע נא לשלום! - (רשומים בשמך).

דף גמרא במשך חודש

כ"ק מרן האדמו"ר רבי ישראל מרדכי מראחמיסטריווקא צוק"ל היה מפורסם בהתמדתו העצומה. מקורביו סיפרו שהיו רואים אותו שקוע עשר שעות רצופות של לימוד ללא הפסקה ברוב התמדתו העצומה.

השנה האמיתי להצלחה בתורה ובירא"ש.

"ניגש אלי אחד מחברי החבורה, שהיה בחור ממוצע ואפילו קצת פחות ממוצע. הוא לא התבלט במיוחד בתפילות נלהבות ובהתמדה יוצאת דופן, וגם הכישרונות שלו לא היו מיוחדים במינם, אבל הדברים חרטו רושם עמוק בלבו, והוא אמר לי שמצד אחד הוא רוצה להאריך בתפילה ב'אהבה רבה' בחג השבועות, ומצד שני הוא מתבייש כי כל החברים שלו בבית הכנסת שבו הוא מתפלל עם אבא שלו יצחקו עליו.

"חשבתו קצת, והצעת לי שייסע ליו"ט לסבא שלו שגר בעיר אחרת, ושם בבית הכנסת של הסבא לא מכירים אותו וממילא הוא יכול להתפלל כאוות נפשו ואף אחד לא ילגלג עליו.

"הוא שמע לעצתי ונסע לשבועות לסבא, והדבר נשכח מזיכרוני למשך כמה שבועות, עד שפגשתי ידיד שמתגורר באותה עיר ומתפלל בית הכנסת עם הסבא של הבחור, והוא סיפר לי שבחג השבועות היה אצלם בחור מחבורת 'שומרי אמונים', שהאריך התפילות ולמד בשקידה כל הלילה, ובמיוחד היה לפלא גדול איך שב'אהבה רבה' האט ער זיך געקאכט' ודמעות זלגו מעיניו באופן מופלא, וכולם שמו לב לזה שהוא ממש משתפך בתפילה באופן יוצא מן הכלל.

"אני נצרתי את הדבר בליבי, ולא אמרתי דבר. חיכיתי לראות מה יהיה עם הבחור הזה, וכעבור כשלושת רבעי השנה, לקראת חג הפסח הוא בא אלי ונבחן על כל מסכת פסחים שקלא וטריא, גמרא, רש"י ותוס', וידע ישר והפוך את כל המסכתא, באופן שהיה ממש לפלא ושארף אחד לא היה מאמין שהוא יהיה מסוגל להגיע אליו אי פעם כל ימי חייו.

"ובאמת זה לא פלא. אנחנו אומרים ב'אשרי יושבי ביתך', את כל הפסוקים של 'תהלה לדוד', והפסוקים מחולקים לשני חלקים, כל פסוק. "גדול ה' ומהולל מאוד - ולגדולתו אין חקר"... 'דור לדור ישבח מעשיך - וגבורותיך יגידו', וכן הלאה כל הפסוקים, חוץ מפסוק אחד שאינו מחולק לשני חלקים. "קרוב ה' לכל קוראיו לכל אשר יקראוהו באמת". פה כבר אין ויו החיבור, זה לא 'מוסיף על עניין ראשון'. זה אותו עניין עצמו. מי שקורא לקב"ה, הקב"ה קרוב אליו. נקודה! זו לא סיבה ותוצאה, זה עניין אחד ומאוחד, הקריאה לקב"ה היא הקרבה אליו והוא שומע את הקריאה ועונה לה".

רבנו בעצמו תיאר פעם תחת אחד השיחים באוזני מקורבו יבדלח"ט הגר"י וייגרסן שליט"א את הלימוד בחברותא שלו יום ביומו עם הגר"ח ברים זצ"ל, וכך סיפר:

'למדנו במשך חודש שלם דף גמרא אחד במסכת שבת בסוגיית מלאכת בורר, עמלנו והתייגענו בה באופן מופלג לדעת כל שיטה ושיטה מדברי רבותינו הראשונים, ואיך למד כל אחד מהם את מהלך הסוגיא. כל זאת במשך שעות ארוכות בכל יום.

לאחר שסיימנו את לימוד הסוגיה בעיון למדנו במשך יום אחד את כל הטור והשולחן ערוך ולא הפסקנו. רק כאשר הגענו לשיטה מחודשת המוזכרת בבית יוסף כשיטת 'הרוקח', או אז התחלנו ללמוד מחדש את כל הגמרא כפי שיטתו, והיה זה ממש תענוג גן עדן...!

אלק רב

לא רק למעלת הלימוד בפנ הגבוה שלו, אלא גם במובן הפשוט ביותר - ביכולת ההבנה וההנאה מהלימוד עצמו. טבע האדם הוא שכל אחד צריך לנוח מעבודתו המפרכת. הפועל המעדר בשדה יניח לרגע את המעדר מידו וינוח מעט כדי לאגור כוחות חדשים לעבודתו. נהג האוטובוס נח מעט לאחר שהוא מסיים מסלול, לפני שיצא למסלול נוסף, וגם מנקה הרחובות עוצר מדי פעם, נח מעט ושב לעבודתו במרץ. אולם בדבר של הנאה, אנחנו לא רואים שאנשים נעצרים כדי לנוח. ראית פעם אדם שעוצר בצד הדרך בעיצומו של שיט אתגרי בכינרת? השמעת על אדם שעוצר לנוח מקריאתו של ספר מתח? ככל שתהנה יותר מהלימוד, כך תצטרך פחות לעצור ולנוח ממנו. וזאת יש לדעת, כל בחור מסוגל וצריך ליהנות מלימוד התורה. התורה הקדושה, כך כתוב בפסוקים רבים מספור, מתוקה היא ללומד, וערבה היא לו.

אז למה אנחנו לא מרגישים הנאה בלימוד? בדרך כלל זה קורה כי אנחנו לא יודעים איך ללמוד. אנחנו משקיעים את הכוחות בצורה הלא נכונה, וכך מאבדים את הטעם בלימוד עצמו, כמו אדם שביקש ליהנות מפרוסת לחם מרוחה בריבה, ויטבל אותה במי מלח... הקמנו מוקד מיוחד 'גישמאק בלימוד', המוקדשת בדיוק לנושא הזה. היא מאוישת על ידי אנשי חינוך בעלי ניסיון בתחום, שיכולים לסייע לכל בחור באשר הוא, ליהנות יותר מלימוד התורה. אני מציע לך לנסות להתקשר פעם או פעמיים, ולקבל כלים שיסייעו לך ללמוד בצורה טובה יותר בעזרה. אבל אתן לך עצה פשוטה שתוכל בוודאי לסייע לך והיא 'ההתבוננות'. אם תתייחס לכל שורה בגמרא בהתבוננות ובהבנה שזה לא סתם משהו שקוראים אלא שכל אות וכל מילה היא 'קודש קדשים' תוכל להתחבר לגמרא ולהרגיש את מתיקות התורה. נכון אמנם שזה לא מגיע בדקה אחת אך ככל שתשקיע עוד ועוד בהתבוננות בכל מילה שכתובה תגלה את האוצרות הנמצאים בגמרא הקדושה, ומהר מאוד תצליח לשקוע בים התלמוד. בהצלחה.

קשה לי מאד עם הלימוד הרב בהלכה הסדריים. אני בחור צמא צמא, אני אלוהי אלמאד דברים חדשים, אבל הצורך הזה לשת הרב מספר שעות באוקר ולאחר מכן מספר שעות אחר הצהריים, ואלמאד ללא הפסקה קשה לי מאד.

אנח אק תיוצא לי כיצד אכל אהקל על צמאי את העמידה באתגר העצום הזה.

אוישי

שלום לך מוישי

ראשית כל אני שמח לשמוע שאתה בחור צמא דעת שאוהב ללמוד דברים חדשים. הסקרנות היא היסוד הראשון במעלה לאדם שרוצה להיות חכם. כדי לקנות חכמה, עלינו קודם לחפוף בה ולהעריך אותה כראוי, ורק לאחר מכן נוכל לקנות אותה ולנצור אותה בזיכרוננו. עם זאת, לימוד התורה נועד לא רק לספק את יצר הסקרנות שלך או של כל אחד אחר. התורה הקדושה היא המזון הרוחני לנפש האדם, והיא מאוחדת ומתאחדת בשמו של הקב"ה כידוע שקודש בריך הוא ואורייתא וישראל חד הם. ככל שתרבה להחדיר בלבך את ההבנה הזאת שהתורה היא הקשר שלנו עם הקב"ה, ושהלומד תורה הרי הוא ממלא את עצמו בחכמתו של הקב"ה, ייקל עליך להתמיד בלימוד שכאמור אינו כמו צבירת ידע בעלמא. עד שתגיע למדרגה האמורה, אייעץ לך כמה עצות שיסייעו לך לקנות קניין של התמדה בלימוד התורה. מובא בשם החזון איש, שאמר שאינו דומה לימוד של שעה רצופה ללימוד של 60 דקות בודדות, ואינו דומה לימוד של שעתיים רצופות ללימוד של שתי שעות כל אחת בפני עצמה, וכן על זה הדרך, ככל שהלימוד נעשה ברציפות גדולה יותר, כך גם גדלה מעלתו לאין ערוך, ודבריו כיוונו

אנחנו לעזרתך בכל ענין ונושא בדרכך לעלות מעלה מעלה.
צוות מורחב של 'מוקד הישיבה' לעזרתך בכל יום בשעות הערב
בין השעות 7:30 - 10:30 בערב ★ שיחת חינם

1-800-20-18-18

התורה לא הישיבות טיפוח של איתנו איתנו
הישיבה

העלון מופץ לזיכוי הרבים, אנא הימנעו מקריאה בשעת התפילה וקריאת התורה

יוצא לאור ע"י ארגון אחינו רח' הקבלן 45 ירושלים טל: 02-5609025 | לקבלת העלון לפנות לכתובת הנ"ל